

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

SAVETU GUVERNERA

NARODNA BANKA SRBIJE

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Narodne banke Srbije koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembar 2018. godine, bilansa uspeha, izveštaja o ostalom rezultatu, izveštaja o promenama na kapitalu i izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i pošteno prikazivanje priloženih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinito i pošteno prikazivanje finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled finansijskog položaja Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2018. godine, rezultata njenog poslovanja i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Beograd, 12. mart 2019. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Ovlašćeni revizor

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**Финансијски извештаји за годину
завршену 31. децембра 2018. године**

САДРЖАЈ

	Страна
Биланс стања	2
Биланс успеха	3
Извештај о осталом резултату	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 – 94

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2018. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	16, 4.4	336.376.900	210.176.735
Злато и остали племенити метали	17, 4.5	87.752.490	80.767.776
Депозити	18, 4.3	145.221.006	163.435.360
Потраживања по основу деривата	4.3	43.481	37.172
Хартије од вредности	19, 4.3	783.908.048	740.424.758
Кредити и пласмани	20, 4.3	1.011.133	1.145.859
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	21, 4.3	102.229.960	100.405.431
Нематеријална имовина	22, 4.7	155.940	112.425
Некретнине, постројења и опрема	22, 4.7	18.848.674	20.233.103
Инвестиционе некретнине	22, 4.7	407.692	467.609
Остала средства	23	4.897.678	4.945.877
УКУПНО АКТИВА		1.480.853.002	1.322.152.105
ПАСИВА			
Обавезе			
Обавезе по основу деривата	4.3	39.851	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	24	583.320.898	484.339.613
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	25	284.237.166	268.460.430
Обавезе према Међународном монетарном фонду	26, 4.3	102.320.108	100.437.147
Резервисања	27, 4.10	1.294.195	1.412.699
Текуће пореске обавезе	28, 4.9	426.343	454.479
Новац у оптицају	29	182.611.179	163.944.539
Остале обавезе	30	2.110.458	4.755.384
Укупно обавезе		1.156.360.198	1.023.839.656
Капитал			
Државни капитал		171.128.873	171.128.873
Резерве		122.782.727	210.329.212
Нераспоређени добитак/(губитак)		30.581.204	(83.145.636)
Укупно капитал	31	324.492.804	298.312.449
УКУПНО ПАСИВА		1.480.853.002	1.322.152.105

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Г. 1. 2018
12.3.2019

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2018. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	2018.	2017.
Приходи од камата		12.047.314	8.701.151
Расходи камата		(4.853.928)	(4.760.001)
Нето приход по основу камата	5, 4.1	7.193.386	3.941.150
Приходи од накнада и провизија		5.346.190	4.508.232
Расходи накнада и провизија		(561.999)	(1.016.269)
Нето приход по основу накнада и провизија	6, 4.1	4.784.191	3.491.963
Нето добитак/(губитак) по основу финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	7	10.049	(6.738.050)
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	8	(870.199)	-
Нето приход/(расход) од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	4.2	17.398.639	(84.769.775)
Нето приход по основу умањења обезвређења/(расход) по основу обезвређења финансијских средстава	9, 4.3, 33	2.290.574	(13.035)
Остали пословни приходи	10	6.579.407	7.621.475
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	11, 4.10	(4.248.873)	(4.383.083)
Трошкови амортизације	12, 4.7	(1.728.201)	(1.672.490)
Остали приходи	13	4.973.278	4.964.982
Остали расходи	14	(5.316.602)	(5.134.294)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		31.065.649	(82.691.157)
Порез на добит	28, 4.9	(426.343)	(454.479)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	31	30.639.306	(83.145.636)

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Г.Др. 2018
12.3.2019

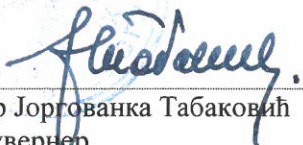
ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2018. године
(У хиљадама динара)

	2018.	2017.
Добитак/(губитак) периода	30.639.306	(83.145.636)
Компоненте осталог резултата које не могу бити реклаификоване у добитак или губитак:		
(Смањење)/повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	(1.761.865)	132.245
Позитивни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	387.718	337.395
Актуарски губици	(19.183)	(66.224)
Компоненте осталог резултата које могу бити реклаификоване у добитак или губитак:		
Негативни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(3.031.156)	-
Укупан остали резултат периода	(4.424.486)	403.416
УКУПАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА	26.214.820	(82.742.220)

Напомене на наредним странама чине саставни
део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Т. 1р. 2018
12.3.2019

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2018. године

(У хиљадама динара)

	Државни капитал	Посебне резерве	Ревалоризационе резерве	Резерве по основу фер вредности	Актуарски добици/ (губици)	Нераспоређени добитак/ (губитак)	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2017. године							
Стање на почетку године	157.945.159	161.454.309	15.533.489	6.400.186	134.912	49.190.126	390.658.181
Расподела добитка из претходне године (напомена 29)	13.183.714	26.402.900	-	-	-	(49.190.126)	(9.603.512)
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	-	-	132.245	-	-	-	132.245
Повећање резерви по основу фер вредности власничких хартија од вредности	-	-	-	337.395	-	-	337.395
Актуарски губици	-	-	-	-	(66.224)	-	(66.224)
Нето губитак текуће године	-	-	-	-	-	(83.145.636)	(83.145.636)
Стање на дан 31. децембра 2017. године	171.128.873	187.857.209	15.665.734	6.737.581	68.688	(83.145.636)	298.312.449
Стање на дан 1. јануара 2018. године	171.128.873	187.857.209	15.665.734	6.737.581	68.688	(83.145.636)	298.312.449
Корекција почетног стања/прва примена МСФИ 9	-	-	-	23.637	-	(77.958)	(54.321)
Кориговано стање на почетку године	171.128.873	187.857.209	15.665.734	6.761.218	68.688	(83.223.594)	298.234.491
Покриће губитка из претходне године (напомена 31)	-	(83.145.636)	-	-	-	83.145.636	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	-	-	(1.761.865)	-	-	19.856	(1.742.009)
Повећање резерви по основу фер вредности власничких хартија од вредности	-	-	-	387.718	-	-	387.718
Актуарски губици	-	-	-	-	(19.183)	-	(19.183)
Смањење резерви по основу фер вредности дужничких хартија од вредности	-	-	-	(3.031.156)	-	-	(3.031.156)
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	30.639.306	30.639.306
Стање на дан 31. децембра 2018. године	171.128.873	104.711.573	13.903.869	4.117.780	49.505	30.581.204	324.492.804

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

T. 1p. 2018
12.3.2019

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2018. године

(У хиљадама динара)

	2018	2017
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи од камата	12.040.188	11.714.457
Приливи од накнада	3.773.309	3.260.886
Приливи по основу продаје производа и услуга - ЗИН	6.729.912	6.787.891
Приливи од осталих пословних активности	5.891.639	6.147.352
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	98.867	128.715
Приливи готовине из пословних активности	28.533.915	28.039.301
Одливи по основу камата	(6.558.840)	(6.398.084)
Одливи по основу накнада	(561.999)	(1.024.349)
Одливи по основу трошкова пословања	(16.494.237)	(15.868.643)
Одливи готовине из пословних активности	(23.615.076)	(23.291.076)
Нето прилив/(одлив) по основу узетих депозита	136.258.926	(10.367.867)
Нето прилив кредита и пласмана	19.658.233	54.445.890
Нето (одлив) /прилив по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	(47.962.165)	48.857.231
Нето прилив по основу пласмана и узетих депозита	112.873.833	97.683.479
Плаћени порез на добит	(454.479)	(408.113)
Исплата распоређеног резултата - пренос буџету Републике Србије	-	(9.603.512)
Нето прилив готовине из пословних активности	112.419.354	87.671.854
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава	(1.346.369)	(794.735)
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(1.346.369)	(794.735)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Нето приливи по основу узетих краткорочних кредита	304.330	9.598.468
Нето прилив готовине из активности финансирања	304.330	9.598.468
Нето повећање готовине	111.377.315	96.475.587
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	218.126.161	211.316.825
Курсне разлике, нето	14.947.858	(89.666.251)
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (напомена 2ђ)	344.451.334	218.126.161

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Г.лр. 2018
12.3.2019

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Народна банка Србије (у даљем тексту: Банка) има своје корене у оснивању и почетку рада Привилеговане народне банке Краљевине Србије 1884. године, која је 1920. године прерасла у Народну банку Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. У складу са променом имена државе, Банка од 1929. године делује под називом Народна банка Краљевине Југославије. Од 1946. године, Банка своје функције обавља под називом Народна банка Југославије, као централна монетарна институција, најпре Федеративне Народне Републике Југославије, касније Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и по њеном распаду, Савезне Републике Југославије. Законом за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, који је ступио на снагу 4. фебруара 2003. године, Банка наставља да ради као орган државе Србије под садашњим називом.

Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др.закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018, у даљем тексту: Закон) и Уставом Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/2006) уређени су положај, организација, овлашћења и функције Банке, као централне банке Републике Србије (у даљем тексту: РС), као и однос Банке према органима РС и међународним организацијама и институцијама.

Банка је дефинисана као самостална и независна у обављању функција утврђених Законом и другима законима и подлеже надзору Народне Скупштине и њој је одговорна за свој рад.

Основни циљ Банке је постизање и одржавање стабилности цена. Поред основног циља, Банка има за циљ и очување и јачање стабилности финансијског система, као и да, не доводећи у питање остваривање наведених циљева, подржи спровођење економске политике Владе РС, послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Банка обавља следеће функције:

- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са Законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;
- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ (наставак)

- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање (примена од 1. јануара 2019.);
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за РС не угрожавајући при том своју самосталност и независност;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са Законом.

Органи Банке су Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера (у даљем тексту: Савет).

Извршни одбор, који чине гувернер и вицегувернери Банке, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Гувернер заступа и представља Банку, руководи пословањем Банке и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Банке који Законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета, предлаже прописе, опште и појединачне акте које доноси Извршни одбор и Савет, ако Законом није друкчије уређено, уређује унутрашњу организацију Банке и систематизацију радних места, радне односе запослених, именује и разрешава запослене који руководе организационим јединицама у Банци, као и друге послове који су утврђени Законом и другим законима на начин који није у супротности са основним циљевима. Гувернера бира Скупштина на предлог председника РС, на шест година, с правом поновног избора. Банка има од два до четири вицегувернера, које на предлог гувернера бира Скупштина, на шест година, с правом поновног избора.

Савет, између осталог, доноси Статут, на предлог Извршног одбора, доноси финансијски план Банке, усваја годишње финансијске извештаје Банке, врши избор спољног ревизора, разматра извештај спољног ревизора и прати примену препорука тог ревизора у Банци. Савет чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Скупштина на предлог одбора Скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора. Чланови Савета нису запослени у Банци.

Банка је правно лице са седиштем у Београду, Улица краља Петра број 12. Послови Банке утврђени Законом и другим прописима обављају се у основним организационим јединицама Банке, филијалама Банке у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Ужицу и Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер (у даљем тексту: ЗИН).

На дан 31. децембар 2018. године Банка има 2.348 запослених (31. децембар 2017. године: 2.355 запослених).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**а) Изјава о примени Међународних стандарда финансијског извештавања**

Финансијски извештаји Банке су састављени у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

б) Основе за одмеравање

Финансијски извештаји су састављени у складу с начелом историјског трошка, осим за следеће билансне позиције:

- злато и остали племенити метали који се воде по фер вредности;
- финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха;
- финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат;
- земљиште и некретнине који се воде по ревалоризованој вредности;
- инвестиционе некретнине које се воде по фер вредности;
- уметничка дела и нумизматичка збирка који се воде по фер вредности;
- резервисања за отпремнине и јубиларне награде која се воде по садашњој вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде;
- резервисања за судске спорове исказана у вредности процене потенцијалног исхода тужбеног захтева;
- валутни свопови који се воде по фер вредности.

в) Коришћење процењивања

Састављање извештаја у складу са МСФИ захтева коришћење одређених рачуноводствених процена. Такође, од руководства Банке захтева се да користи одређене процене у примени рачуноводствених политика Банке. Области на које се односе процене од већег значаја за финансијске извештаје Банке су приказане у напомени 4.11.

г) Функционална и извештајна валута

Финансијски извештаји Банке исказани су у хиљадама динара. Динар представља функционалну валуту Банке и званичну извештајну валуту у Републици Србији.

д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда

Следећи стандарди, тумачења и измене објављених стандарда ступили су на снагу за рачуноводствени период који почиње 1. јануара 2018. године:

- МСФИ 9 „Финансијски инструменти”, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, у вези с класификацијом и одмеравањем финансијских инструмената. МСФИ 9 примењује се на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену;
- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима”, који дефинише оквир за признавање прихода (када, колико и које приходе признати) у пет корака: идентификацију уговора, идентификацију уговорне обавезе, одређивање цене, алокацију цене на појединачне уговорне обавезе и признавање прихода у складу са испуњењем уговорних обавеза. МСФИ 15 замењује захтеве МРС 18 „Приходи”, МРС 11 „Уговори о изградњи”, IFRIC 13 „Програми лојалности клијената”, IFRIC 15 „Споразуми за изградњу некретнина” и IFRIC 18 „Преноси средстава од купаца”. МСФИ 15 се примењује на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену;

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда (наставак)**

- Допуна МСФИ 15 – појашњења МСФИ 15 „Приходи из уговора с купцима”, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену;
- Допуне МСФИ 2 „Плаћања акцијама“ – класификација и вредновање трансакција плаћања акцијама, која се примењује на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- Примена МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ у склопу МСФИ 4 „Уговори о осигурању“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- Допуне МРС 40 „Трансфери инвестиционих некретнина“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године;
- Циклус годишњег унапређења МСФИ 2014 - 2016 – измене и допуне МСФИ 1 „Прва примена МСФИ“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године и
- ИФРИЦ 22 тумачења – трансакције у страној валути и разматрање унапређења, која се примењују на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године.

Руководство Банке је разматрало утицај наведених стандарда и тумачења на финансијске извештаје Банке. Осим МСФИ 9 како је наведено у напомени 2е), имајући у виду природу пословања Банке, наведени стандарди, тумачења и измене објављених стандарда, према процени, немају значајан утицај на финансијске извештаје Банке.

До дана биланса стања, следећи стандарди, тумачења и измене објављених стандарда били су издати, али нису ступили на снагу:

- Допуна МСФИ 9 – Превремена отплата с негативном надокнадом, која ће се примењивати на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године, уз дозвољену ранију примену;
- МСФИ 16 „Лизинг“, који елиминише разлику између оперативног и финансијског лизинга, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- ИФРИЦ 23 тумачења – неизвесност у вези с пореским третманом, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- Измене и допуне МРС 19 - План измена, ограничења или поравнања, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- Циклус годишњег унапређења МСФИ 2015 - 2017 – измене и допуне МСФИ 3 „Пословне комбинације“, МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“, МРС 12 „Порези на добитак“ и МРС 23 „Трошкови позајмљивања“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;
- Допуне МСФИ 10 и МРС 28 – продаја или допринос средстава инвеститора придруженим ентитетима или заједничком улагању, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године;

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда (наставак)**

- Допуне МРС 28 – дугорочни интерес у придруженим ентитетима, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године и
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“, у примени на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021. године.

Руководство Банке тренутно разматра утицај наведених стандарда и тумачења на финансијске извештаје Банке, као и датум њиховог ступања на снагу. Наведени стандарди, тумачења и измене објављених стандарда, према процени, неће имати значајан утицај на финансијске извештаје Банке у периоду након њихове примене.

ђ) Извештај о токовима готовине

Готовина и готовински еквиваленти у извештају о токовима готовине приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Готовина у благајни (напомена 16)	177.673.122	128.334.483
Текући рачуни код банака, нето (напомена 16)	158.703.778	81.842.252
Средства у специјалним правима вучења (напомена 21)	8.074.434	7.949.426
Укупно	344.451.334	218.126.161

е) Упоредни подаци

Банка је применила МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ на дан 1. јануара 2018. године. На основу дозвољеног приступа према МСФИ 9, Банка није вршила прерачун упоредних података за претходни период (31. децембар 2017. године) у вези са променама класификације и вредновања (укључујући и промене начина обрачуна износа обезвређења). Све разлике у књиговодственој вредности финансијских средстава и финансијских обавеза које произилазе из примене МСФИ 9 су признате у нераспоређеном резултату на дан 1. јануара 2018. године.

Сходно томе, информације дате за 2017. године не одражавају захтеве МСФИ 9 и нису упоредиве са презентованим информацијама за 2018. годину према МСФИ 9.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

е) Упоредни подаци (наставак)

Приказ података и позиција биланса стања на којима су исти били приказани према категоријама финансијских средстава и обавеза у складу са МРС 39 и, уколико је било измена назива позиције, позиција на којима су исти приказани као упоредни податак у билансу стања Банке на дан 31. децембар 2018. године након прве примене МСФИ 9:

Позиција - МРС 39	31. децембар 2017.	Позиција на којој је приказан упоредни податак у билансу стања Банке на дан 31. децембар 2018. године
Финансијска средства		
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	37.172	Потраживања по основу деривата
Финансијска средства која се држе до доспећа	727.466.250	Хартије од вредности
Финансијска средства расположива за продају	3.026.769	Хартије од вредности
	9.931.739	Хартије од вредности
Финансијске обавезе		
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	35.365	Обавезе по основу деривата

Финансијска средства која су према МРС 39 била класификована у категорију *Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању* (31. децембар 2017. године: 727.466.250 хиљада динара), према МСФИ 9 класификована су у категорију *Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат*, и у складу са захтевима МСФИ 9, промена фер вредности ових финансијских средстава се не исказују у билансу успеха, већ у оквиру капитала, позиције резерве по основу фер вредности као нереализовани добици и губици све до момента њихове реализације.

Позиција на којој је приказан податак у билансу успеха за 2017. годину	Позиција на којој се приказује податак у финансијским извештајима за 2018. годину
Нето добитак (губитак) по основу продаје ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	Добици (губици) по основу престанка признавања финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат
Нето добитак (губитак) по основу промене фер вредности ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	Резерве (Резерве по основу финансијских средстава које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат)

Детаљне информације о променама у класификацији и ефектима примене МСФИ 9 дате су у напомени 15.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

е) Упоредни подаци (наставак)

Изузев у вези са применом МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ рачуноводствене политике и процене које се тичу признавања и вредновања средстава и обавеза, коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне с рачуноводственим политикама и проценама примењеним у састављању финансијских извештаја Банке за 2017. годину. Банка је за потребе боље презентације кориговала у одређеним сегментима структуру упоредних података.

3. ПРЕГЛЕД ИЗМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Банка је почела са применом МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима“ на дан 1. јануара 2018. године. Основне измене рачуноводствених политика Банке настале као последица примене МСФИ 9 су сумиране у наставку.

Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2018. године

Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза

МСФИ 9 уводи нови концепт класификације финансијских средстава који одражава циљеве пословних модела у оквиру којих се држе финансијски средства и карактеристике новчаних токова који настају по основу тих финансијских средстава.

МСФИ 9 уводи три основне категорије у оквиру којих се класификују финансијски средства, и то:

- финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности,
- финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат,
- финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

Стандард укида постојеће категорије у складу са МРС 39 и то, финансијска средства која се држе до доспећа, кредити и пласмани и финансијска средства намењена продаји.

МСФИ 9 у великој мери задржава постојеће захтеве у вези класификације финансијских обавеза. Међутим, према МРС 39, све промене фер вредности финансијских обавеза које се вреднују по ФВБУ признају се у билансу успеха, док се у складу са МСФИ 9 те промене фер вредности приказују на следећи начин:

- износ промене фер вредности који се може приписати промени кредитног ризика у вези са обавезама, приказује се у осталом резултату,
- преостали износ промене фер вредности, приказује се у билансу успеха.

Детаљан опис начина класификације финансијских средстава и финансијских обавеза дат је у напмени 4.

3. ПРЕГЛЕД ИЗМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**Умањење вредности финансијских средстава**

МСФИ 9 је увео нови приступ обезвређивању финансијских средстава према коме се признају очекивани кредитни губици финансијских средстава (expected credit loss), за разлику од приступа у складу са МРС 39 који се заснива на моделу насталих губитака (incurred losses). Нови модел усмерен је ка будућности, обезбеђује бољи увид у ризике којима су ентитети изложени и даје бољу информацију о очекиваним губицима на финансијским средствима.

Детаљан опис начина на који Банка примењује захтеве у вези са умањењем вредности финансијских средстава дат је у напмени 4 и 33 – Кредитни ризик.

Примена МСФИ 9

Банка је применила МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ на дан 1. јануара 2018. године.

Ефекти примене МСФИ 9 углавном се односе на:

- увећање износа резервисања по основу очекиваних кредитних губитака (напомена 15)
- рекласификација хартија од вредности са финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању на финансијска средства по фер вредност кроз остали резултат
- додатна обелодањивања у вези примене МСФИ 9 (напомена 15 и 33).

На основу чињеница и околности које су постојале на дан почетне примене МСФИ 9, извршене су следеће рачуноводствене процене:

- одређивање пословног модела у оквиру којих се држе финансијска средства и
- доношење одлуке да се одређени инструменти капитала којима се не тргује вреднују по фер вредности са исказивањем промене њихове фер вредности у осталом резултату.

Уколико су дужничке хартије од вредности имале низак кредитни ризик на датум почетне примене МСФИ 9, Банка је приликом процене значајности пораста кредитног ризика, претпоставила да није дошло до значајног пораста кредитног ризика тих финансијских средстава од датума њиховог почетног признавања.

Примена МСФИ 15

Кумулативног ефекта примене МСФИ 15 под 1. јануаром 2018. године, тј. на датум прве примене није било, изузев у погледу обезвређења финансијских средстава где МСФИ 15 упућује на директну примену захтева МСФИ 9.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**4.1. Приходи и расходи од камата, накнада и провизија**

Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2018. године

При израчунавању прихода или расхода камата по основу финансијског средства или финансијске обавезе, примењује се ефективна каматна стопа, на бруто књиговодствену вредност средства или амортизовану вредност обавеза. Бруто књиговодствена вредност финансијског средства јесте амортизована вредност финансијског средства пре кориговања за износ извршених умањења вредности (обезвређења). Амортизована вредност финансијског средства је вредност финансијског средства при почетном признавању, умањена за износ отплата главнице, увећана или умањена за износ кумулативне амортизације методом ефективне каматне стопе и свих разлика између вредности финансијског средства при почетном признавању и износа при доспећу и коригована за износ извршених умањења вредности.

Ако финансијско средство није кредитно обезвређено приходи од камата израчунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност финансијског средства.

Приходи од камата по основу финансијских средстава чија је вредност кредитно умањена при стицању израчунавају се применом ефективне каматне стопе усклађене за кредитни ризик на амортизовану вредност тог средства.

Приходи и расходи по основу накнада за банкарске услуге и расходи по основу накнада и провизија утврђују и признају у периоду када су остварени.

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године

Приходи и расходи од камата, укључујући затезну камату, остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода, применом ефективне каматне стопе.

Приходи и расходи по основу накнада за банкарске услуге и расходи по основу накнада и провизија утврђују и признају у периоду када су остварени.

4.2. Прерачунавање девизних износа

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године и од 1. јануара 2018. године

Пословне промене настале у страним валутама, чији се курсеви објављују на званичној курсној листи Банке, прерачунате су у динаре применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције, док се за валуте, чији се курсеви не објављују на званичној курсној листи Банке, прерачун врши применом одговарајућег курса Банке који важи на дан трансакције.

Монетарна средства и обавезе у иностраној валути на дан биланса стања, прерачуната су у динаре по званичном средњем курсу динара који је важио на тај дан (уколико се курс за страну валуту објављује на званичној курсној листи Банке), односно по одговарајућем курсу Банке (за стране валуте чији се курс не објављује на овој листи).

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.2. Прерачунавање девизних износа (наставак)**

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом прерачуна пословних трансакција у инострану валуту и приликом прерачуна монетарних позиција биланса стања исказаних у инострану валуту, евидентирани су у корист или на терет биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле. Структура монетарних средстава и обавеза приказана је у оквиру анализе девизног ризика у напмени 33.

4.3. Финансијски инструменти

Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2018. године

Банка класификује финансијска средства у следеће категорије:

- финансијска средства по амортизованој вредности,
- финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат и
- финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха.

Класификација зависи од пословног модела у оквиру ког се држе средства и карактеристика новчаних токова који настају у вези са тим финансијским средствима. Финансијске обавезе се класификују као финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности и финансијске обавезе које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

Пословни модел у оквиру ког се држе финансијска средства представља начин на који Банка управља тим средствима ради остваривања новчаних токова по основу финансијског средства. Циљ пословног модела може бити наплата уговорених и других утврђених новчаних токова, наплата уговорених и других утврђених новчаних токова и новчаних токова по основу продаје тог средства или друго, а врста пословног модела у оквиру кога се држе одређена финансијска средства одређује се на основу:

- политика и циљева у вези са одређеним финансијским средствима (спровођење монетарне и девизне политике и других мера и активности у оквиру надлежности Народне банке Србије, управљање ликвидношћу, остваривање рочне усклађености финансијских средстава и обавеза, остваривање прихода од камата, остваривање прихода по основу промене фер вредности финансијских средстава и сл.),
- учесталости, обима и тренутка продаје финансијских средстава у претходном периоду, разлога тих продаја и очекивања у вези с будућим продајним активностима,
- начина процене успешности управљања и начина извештавања у вези с финансијским средствима,
- врсте ризика који утичу на одређена финансијска средства и начина управљања тим ризицима.

Финансијска средства се класификују у категорију финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности ако се на њих примењује пословни модел чији је основни циљ наплата уговорених и других утврђених новчаних токова и уколико се новчани токови који настају састоје искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.3. Финансијски инструменти (наставак)**

Финансијска средства се класификују у категорију финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат ако се на њих примењује пословни модел чији су основни циљеви и наплата уговорених новчаних токова и продаја и уколико се новчани токови који настају састоје искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум.

Сва остала финансијска средства вреднују се по фер вредности кроз биланс успеха.

Руководство утврђује класификацију средстава и обавеза приликом почетног признавања, а евентуалне накнадне рекласификације врше се ако су задовољени одређени специфични услови.

Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат

Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат чине хартије од вредности дефинисане као хартије по фер вредности кроз остали резултат приликом почетног признавања и које су опредељене као финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат. Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат односе се на државне обвезнице, хартије од вредности јавног сектора, као и хартије од вредности с квалитетним средством обезбеђења, као и државне дисконтне хартије од вредности и у билансу стања су исказане по фер вредности на дан биланса стања према котацији на финансијском тржишту.

Поред ових хартија, за учешћа у капиталу међународних финансијских институција на стању на дан 31. децембар 2018. године, Банка се определила за рачуноводствено евидентирање као средства вреднована по фер вредности кроз остали резултат, с обзиром да се ради о инструментима који нису намењени трговању. Овај избор спроведен је на бази појединачног инструмента у моменту почетног признавања и не може се опозвати.

Такође, на датум иницијалног признавања, Банка може неопозиво да класификује средство као средство по фер вредности кроз биланс успеха, иако оно задовољава захтеве вредновања по амортизованој вредности или вредновања по фер вредности кроз остали резултат, и то само у случају када за циљ има елиминисање или значајно смањење рачуноводствене неусклађености која би у супротном настала.

Ефекти промена фер вредности. исказују се у оквиру капитала као позиција резерви по основу фер вредности. Током држања хартија од вредности, Банка разграничава камату и евидентира приходе по основу наплате купона у оквиру позиције приходи од камата.

За учешћа у капиталу која се рачуноводствено евидентирају по фер вредности кроз остали резултат, промене у фер вредности након иницијалног признавања пријављују се у капиталу и никада се не могу признати кроз биланс успеха, чак ни у тренутку продаје. Акумулирани добици или губици признати у осталом резултату преносе се на нераспоређену добит приликом престанка признавања улагања.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.3. Финансијски инструменти (наставак)***Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат (наставак)*

Учешћа у капиталу која се рачуноводствено евидентирају као средства по фер вредности кроз остали резултат нису предмет обезвређења. Ефекти промена девизних курсева су укључени у оквиру капитала као позиција резерви по основу фер вредности. Дивиденде по основу учешћа у капиталу се рачуноводствено евидентирају у билансу успеха.

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха односе се углавном на обвезнице које су емитовале најразвијеније државе, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције с подршком тих држава, као и обвезнице издате на основу првокласних средстава обезбеђења и у билансу стања су исказане по фер вредности на дан биланса стања према котацији на финансијском тржишту. Ефекти промена фер вредности, као и добици и губици који настану приликом продаје обвезница, приказани су у оквиру добитака и губитака по основу финансијских средстава намењених трговању. Током држања хартија од вредности, Банка разграничава камату и евидентира приходе по основу наплате купона у оквиру позиције прихода од камата. Код дисконтних хартија од вредности приходи од камата се евидентирају одвојено од нето губитка/добитка по основу финансијских средстава намењених трговању.

Учешћа у капиталу међународних финансијских институција исказана су по фер вредности, која је деноминована у страном валути. Ефекти промена девизних курсева су укључени у биланс успеха у оквиру прихода и расхода од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле.

Финансијска средства расположива за продају за које постоји активно берзанско тржиште усклађују се с фер вредношћу на крају сваког месеца. Промене у фер вредности учешћа у капиталу и финансијских средстава расположивих за продају исказују се у оквиру капитала као резерва по основу финансијских средстава расположивих за продају. Добитици и губици по основу продаје ових средстава евидентирају се у корист/на терет биланса успеха.

Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недеривативна финансијска имовина с фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку умањеном за трошкове обезвређења. Кредити се посебно исказују, док се потраживања исказују у оквиру осталих средстава.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.3. Финансијски инструменти (наставак)***Финансијска средства по амортизованој вредности*

Финансијска средства која се држе до доспећа су улагања у дужничке хартије где Банка има чврсту намеру и могућност да држи ове хартије до њиховог доспећа. Ове хартије се вреднују по амортизованом трошку умањеном за трошкове обезвређења.

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године и од 1. јануара 2018. године

Депозити

Депозити укључују орочена средства на рачунима код иностраних банака са адекватним рејтингом и друге депозите, а исказани су по амортизованој вредности.

Финансијске обавезе по амортизованом трошку

Финансијске обавезе по репо трансакцијама вреднују се по амортизованом трошку. Разлика између трошка и откупне вредности призната је у билансу успеха у периоду позајмице на бази методе ефективне каматне стопе.

Своп послови

Банка организује своп аукције продаје, односно куповине девиза, које представљају регуларан инструмент обезбеђења девизне, односно динарске ликвидности банкарског сектора. Циљ њиховог организовања био је подстицање развоја међубанкарске своп трговине девизама и развоја тржишта инструмената заштите од ризика промене девизног курса.

Банка свопове на дан биланса вреднује по фер вредности кроз биланс успеха. Позитивна фер вредност свопова исказује се као средство, негативна као обавеза, а ефекти промене фер вредности се исказују у билансу успеха.

Улог и обавезе према Међународном монетарном фонду

Средства и обавезе према Међународном монетарном фонду исказани у специјалним правима вучења процењују се по курсу специјалних права вучења који објављује Међународни монетарни фонд – применом званичног средњег курса динара за USD долар који важи на одговарајући датум. Трансакције у специјалним правима вучења прерачунавају се у динаре применом званичног средњег курса Народне банке Србије који важи на дан трансакције.

Датум признавања и фер вредност

Редовне куповине и продаје пласмана признају се на дан трансакције – датум на који Банка плаћа за куповину или прима средства по основу продаје имовине. Сви пласмани, изузев финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха, почетно се признају по фер вредности увећаној за трошкове трансакције.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.3. Финансијски инструменти (наставак)***Датум признавања и фер вредност (наставак)*

Фер вредност финансијских средстава која се котирају на берзи утврђују се на бази важећих фер вредности. Уколико се ради о инструментима за које не постоји активно тржиште (не котирају се на берзи), Банка утврђује њихову фер вредност на бази процене коришћењем информација о скоријим трансакцијама на тржишту, коришћењем методе дисконтованих новчаних токова или коришћењем “option pricing” модела.

Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2018. године

Рекласификација финансијских средстава

Рекласификација финансијских средстава се врши у случају промене пословног модела у оквиру ког се држе. Ефекти рекласификације финансијских средстава из категорије вредновања по амортизованој вредности и по фер вредности кроз остали резултат у категорију вредновања по фер вредности кроз биланс успеха исказују се у билансу успеха, док се остале рекласификације, укључујући и њихове ефекте, исказују у оквиру позиција биланса стања.

Модификација финансијских средстава

Модификација финансијских средстава је измена утврђених (уговорених, прописаних или на други начин у складу с прописима установљених) новчаних токова финансијског средства, настала реуговарањем или на други начин. Уколико се при модификацији финансијског средства процени да се новчани токови нису значајно изменили, наставља се с признавањем тог финансијског средства по модификованој вредности, а разлика између књиговодствене и модификоване вредности исказује се у билансу успеха. У супротном, престаје се с признавањем тог финансијског средства и признаје се ново финансијско средство.

Обезвређење финансијске имовине

Умањење вредности финансијских средстава (исказивање исправке вредности, односно резервације за очекиване кредитне губитке) врши се на сваки датум биланса стања, за износ очекиваних кредитних губитака финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности и финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат.

Очекивани кредитни губитак је износ садашње вредности процењених губитака пондерисаних ризиком неиспуњења обавеза.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.3. Финансијски инструменти (наставак)***Обезвређење финансијске имовине (наставак)*

Књиговодствена вредност финансијске имовине умањује се индиректно, кроз употребу исправке вредности и исказују се у оквиру позиције нето (расход) по основу обезвређења /приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава. Уколико, током наредне године, дође до смањења износа признатог губитка услед обезвређења, претходно признат губитак по основу обезвређења смањује се кориговањем рачуна исправке вредности, а износ корекције се признаје у билансу успеха.

Обезвређење финансијске имовине детаљно је образложено у напомени 33.

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године

Финансијска имовина, осим средстава исказаних по фер вредности кроз биланс успеха, процењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Процена умањења финансијске имовине врши се појединачно за сваку ставку финансијске имовине. Банка не врши процену умањења финансијске имовине на групној основи. Финансијска имовина је умањена тамо где је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процењени будући новчани токови инвестиције измењени.

Објективан доказ умањења може укључити: значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника, кашњење или немогућност отплате камате или главнице или могућност да ће дужник пасти под стечај, ликвидацију или финансијску реорганизацију. При оцени постојања доказа о умањењу финансијске имовине, руководство Банке осим финансијског положаја дужника разматра и нето продајну вредност евентуалних средстава обезбеђења.

*Отпис финансијских средстава**Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2018. године*

Финансијска средства се директно отписују у целости или делимично када не постоји разумно очекивање да ће се наплатити, било делимично или у целости, као у случају када се утврди да дужник нема имовинске могућности који би омогућили наплату средстава која су предмет отписа. Ова процена се спроводи на индивидуалној основи.

Отпис финансијских средстава су приказани у оквиру биланса успеха, као нето приход/(расход) по основу обезвређења умањења обезвређења/ приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава, док се финансијска средства која су отписана а која су и даље предмет наплате воде се у ванбилансним ставкама.

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године

Финансијско средство или део финансијског средства директно се отписује кад Банка изгуби контролу над уговореним правом које представља то средство или део финансијског средства. Банка губи контролу када реализује право да користи средство, кад напусти то право или кад то право истекне.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.3. Финансијски инструменти (наставак)**

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године и од 1. јануара 2018. године

Престанак признавања

Финансијска средства престају да се признају када Банка изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када обавеза престане да постоји.

Нетирање финансијских средстава

Финансијско средство и финансијске обавезе се нетирају и у билансу стања се исказује нето износ само уколико постоји законско право да се нетирање изврши и уколико постоји намера Банке да се изврши наплата средстава и исплата обавеза у нето износу или да се истовремено наплате средства и измире обавезе. Приходи и расходи књиговодствено се пребијају искључиво ако резултат (ефекат) пребијања одражава суштину пословне промене из које су настали.

Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2018. године и од 1. јануара 2018. године

4.4 Готовина и текући рачуни код банака

Под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се готовина и средства на текућим рачунима.

4.5 Злато и остали племенити метали

Злато и остали племенити метали вредновани су по фер вредности на дан биланса стања.

Племенити метали који су у саставу девизних резерви процењени су у висини цена злата и сребра на преподневном фиксингу на Лондонској берзи метала (London Bullion Market Association), применом званичног средњег курса динара за САД долар који је важио последњег дана у месецу, односно на основу цене платине која се објављује на Тржишту платине и паладијума у Лондону (London Platinum & Palladium Market Association), преподневни фиксинг, применом званичног средњег курса динара за САД долар који је важио последњег дана у месецу.

Ефекти промена фер вредности злата и осталих племенитих метала који улазе у састав девизних резерви приказани су на терет односно у корист биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.5 Злато и остали племенити метали (наставак)**

Банка је извршила процену трошкова афинаже са стањем на дан 31. децембра 2018. године, у циљу сагледавања материјалне значајности процењених износа на укупне финансијске извештаје и сагледавања евентуалне потребе за корекцијом фер вредности злата и осталих племенитих метала. Процењени трошкови афинаже на дан 31. децембра 2018. године, у износу од 144.409 хиљада динара (31. децембра 2017. године: 132.770 хиљада динара), не представљају материјално значајан износ у смислу МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених политика и грешке“.

4.6. Залихе

Залихе Банке чине залихе материјала, недовршене производње и готових производа, највећим делом ЗИН-а, а укључују и залихе племенитих метала који се користе за израду пригодног кованог новца, као и за производе које ЗИН израђује за тржиште. Ове залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној цени, у зависности од тога која је нижа.

4.7. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања

Постројења, опрема и нематеријална улагања исказују се по набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Банка је применила дозвољени алтернативни метод мерења некретнина које користи, дела осталих основних средстава (уметничка дела) и дела опреме (стилски намештај) по ревалоризованој вредности.

Повећање ревалоризоване вредности земљишта које се исказује у књиговодственим евиденцијама Банке, односно евидентирање разлике процењене вредности и садашње књиговодствене вредности исказује се кроз повећање ревалоризационих резерви. Смањење вредности по основу ревалоризације евидентира се пропорционалним смањењем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава, а повећање вредности по основу ревалоризације - пропорционалним повећањем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава.

Износи обрачунате ревалоризације евидентирани су у корист укупног осталог резултата, за позитивне ефекте процене, и акумулирани су на рачунима ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Негативни ефекти процене признати су на терет расхода биланса успеха, осим ако за конкретно средство није у ранијим периодима формирана ревалоризациона резерва, у ком случају се негативни ефекти признали на терет укупног осталог резултата, до нивоа претходно формираних ревалоризационих резерви. Позитивни ефекти процене вредности признају се у корист биланса успеха само до висине претходно признатих негативних ефеката процене у случају да су поједине ставке у претходним периодима имале негативан ефекат процене који је признат на терет биланса успеха.

Инвестиционе некретнине се вреднују по фер вредности. Ефекти промене фер вредности исказују се на терет односно у корист биланса успеха. Приходи од издавања инвестиционих некретнина у закуп евидентирани су у корист биланса успеха у оквиру осталих пословних прихода, поштујући принцип временског разграничења прихода.

Основне претпоставке процене вредности некретнина које се користе и инвестиционих некретнина објашњене су у напомени 22.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.7. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања (наставак)**

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања почиње када се ова средства ставе у употребу. Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, које се нису мењале у току 2018. године, с циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

грађевински објекти	2%
компјутери	25%
намештај и остала опрема	3,34% - 20%
моторна возила	14,29% - 20%
нематеријална улагања	25% односно уговором предвиђени рок

Трошкови поправке и одржавања некретнина, постројења и опреме настали ради очувања употребне вредности средстава признају се као трошак у моменту настајања. Капитализација трошкова улагања је дозвољена само ако се њоме повећава или продужава употребна вредност средстава.

Добици настали приликом продаје некретнина, постројења и опреме књиже се у корист осталих пословних прихода. Губици настали приликом отуђења и расходања некретнина, постројења и опреме евидентирају се на терет осталих расхода. Ревалоризациона резерва се приликом отуђења и расходања средстава преноси на нераспоређени добитак.

Законом о јавној својини прописано је да Влада Републике Србије одлучује о отуђењу непокретности које користи Банка и о заснивању хипотеке на тим непокретностима.

4.8. Средства по пословима у име и за рачун трећих лица

Средства по пословима у име и за рачун трећих лица, којима Банка управља уз накнаду, нису укључена у биланс стања Банке већ се воде у оквиру ванбилансних ставки.

4.9. Порез на добит*Текући порези*

Банка је обвезник плаћања пореза на добит у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије и Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације - обвезнике на порез правних лица, детаљније образложено у напмени 28.

Одложени порези

Одложени порези на добит се обрачунавају према билансу стања на све привремене разлике на дан биланса стања између садашње вредности средстава и обавеза, у финансијским извештајима, и њихове вредности за сврхе опорезивања. Банка не обрачунава и не исказује одложене порезе услед непостојања привремених разлика.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.10. Примања запослених**

У складу с прописима који се примењују у Републици Србији, Банка је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Банка је, такође, обавезна да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог књиже се на терет расхода периода на који се односе.

За краткорочна примања запосленима, Банка признаје на терет трошкова недисконтовани износ краткорочних накнада запосленима за који се очекује да ће бити исплаћен у замену за дате услуге.

За дугорочна примања, Банка признаје дисконтовани износ накнада за који се очекује да ће бити плаћени у замену за дате услуге пружене од стране запослених. Банка спроводи утврђени план накнаде запосленима у складу са интерним актима, према којим запослени има право на отпремнину у висини троструке зараде коју је остварио за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос, или у висини троструке просечне месечне зараде по запосленом, исплаћене у Банци, за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос, у зависности који је од ова два износа повољнији. Последња процена садашње вредности обавеза по основу утврђеног плана накнада извршена је са стањем на дан 31. децембра 2018. године.

Банка користи најбоље могуће процене варијабли приликом одређивања укупног трошка резервисања за накнаде по престанку радног односа. Основне претпоставке процене објашњене су у напмени 27.

У финансијским извештајима Банке на дан 31. децембра 2018. године, извршено је резервисање по основу процењене садашње вредности средстава за отпремнине за одлазак у пензију након испуњених услова, као и резервисање по основу процењене садашње вредности средстава јубиларних награда. Банка је применила актуарски метод кредитирања пројектоване јединице за одређивање садашње вредности својих обавеза и све актуарске претпоставке, пре свега демографске (морталитет и инвалидност), у складу са захтевом МРС 19 - Примања запослених.

Актуарски добици и губици и трошкови претходно извршених услуга признају се у билансу успеха када настану, с тим што се актуарски добици и губици по основу отпремнина приликом одласка у пензију признају у оквиру осталог укупног резултата.

Плаћања за неискоришћене годишње одморе из текуће године представљају краткорочне обавезе Банке. У финансијским извештајима Банке на дан 31. децембра 2018. године, извршено је резервисање средстава за потребе исплате накнаде за дане неискоришћеног годишњег одмора за 2018. годину, који запослени нису искористили у току 2018. године. Обавеза Банке престаје уколико запослени не искористи годишњи одмор до 30. јуна наредне године. Банка је у обавези да исплати накнаду штете по основу неискоришћеног годишњег одмора само у случајевима постојања неискоришћеног годишњег одмора код престанка радног односа.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.11. Преглед значајних рачуноводствених процена**

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Банке коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи могу се разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене рачуноводствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима ако измена утиче на текући период и будуће периоде.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције позиција биланса стања у следећој финансијској години.

Примењиво само за 2018. годину

Класификација финансијских средстава

Процена пословног модела на основу ког се врши класификација финансијских средстава заснива се на карактеристикама новчаних токова који настају у вези са тим финансијским средствима – детаљно објашњено у напмени 4.3.

Обезвређење финансијских средстава

Обезвређење финансијских средстава подразумева одређивање критеријума којима се утврђује да ли је кредитни ризик финансијског средства повећан у односу на почетно признавање тог финансијског средства, дефинисањем, избором и прихватањем одговарајуће интерне методологије од стране руководства, као што је објашњено у напоменама 4.3 и 33. Очекивани кредитни губици финансијских средстава процењују се за појединачно финансијско средство или за групу финансијских средстава са истим карактеристикама, при чему се узимају у обзир све релевантне и доступне квантитативне и квалитативне информације, и то оне које се односе на прошла, садашња и будућа догађања.

Примењиво и за 2017. и за 2018. годину

Фер вредност средстава

Фер вредност је цена која се може примити за продају неког средства или платити за пренос неке обавезе у уобичајеној трансакцији на главном (или најповољнијем) тржишту на датум одмеравања под текућим тржишним условима без обзира на то да ли је цена директно утврдива или процењена коришћењем неке друге технике вредновања.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**4.11. Преглед значајних рачуноводствених процена (наставак)***Фер вредност средстава (наставак)*

Пословна политика Банке је да обелодани информације о фер вредности средстава или обавеза за коју постоје званичне тржишне информације или информације до којих се долази на основу алтернативних техника вредновања и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је веродостојна у датим околностима и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања.

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене будућих токова готовине средстава који се дисконтују одговарајућом дисконтном стопом на њихову фер вредност. Банка при избору одговарајућих метода и претпоставки вредновања примењује свој професионални суд.

Резервисања за дугорочна примања запослених

Банка је самостално извршила обрачун резервисања за отпремнине и јубиларне награде запослених користећи при томе свој професионални суд у вези претпоставки о дисконтној стопи, стопи раста зарада и флукуацији запослених на бази расположивих информација, што је детаљно објашњено у напоменама 4.10 и 27.

Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације засноване су на пројектованом економском веку трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Банка процењује економски век сталних средстава на основу тренутних предвиђања.

Резервисања за судске спорове

Банка процењује вероватноћу настанка неповољног догађаја који је резултат прошлог догађаја, и ако је с више од педесет процената вероватноће процењено да ће догађај настати, Банка врши резервисање укупног износа обавезе. Банка је конзервативна у проценама али због високог степена неизвесности, у неким случајевима, процена може да не буде у складу са будућим исходом спора.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године

5. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ КАМАТА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2018.	2017.
Приходи од камата по основу:		
Хартија од вредности:		
- у динарима	203.282	29.426
- у страној валути	8.705.854	7.458.945
Пласираних депозита:		
- у динарима	137	148
- у страној валути	2.821.067	1.136.934
Датих кредита		
- у динарима	316.755	62.637
- у страној валути	-	12.328
Осталих пласмана:		
- у динарима	177	677
- у страној валути	42	56
	<u>12.047.314</u>	<u>8.701.151</u>
Расходи камата по основу:		
Депозита у динарима:		
- по основу издвојене динарске обавезне резерве	(2.260.875)	(2.671.452)
- по основу вишкова ликвидних средстава банака	(268.079)	(351.283)
- по основу трансакционих депозита	(1.618)	(614)
Депозита у страној валути:		
- по основу орочених депозита	(972.715)	(95.718)
- по основу депозита по виђењу	(10.173)	(6.610)
РЕПО послова	(1.172.586)	(1.485.515)
Обавеза према ММФ-у	(75.033)	(43.972)
Примљених кредита	(92.492)	(104.388)
Остало	(357)	(449)
	<u>(4.853.928)</u>	<u>(4.760.001)</u>
Нето приход по основу камата	<u>7.193.386</u>	<u>3.941.150</u>

Наведени износ Нето прихода од камата укључују приходе и расходе по основу камата, израчунате методом ефективне каматне стопе, који се односе на следеће:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2018.	2017.
Финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности	3.347.930	1.245.083
Финансијска средства која се вреднују по фер вредност кроз остали резултат (2017: Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха)	8.699.384	7.456.068
	<u>12.047.314</u>	<u>8.701.151</u>
Финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности	<u>4.853.928</u>	<u>4.760.001</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
6. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2018.	2017.
Приходи од накнада и провизија у динарима:		
- накнаде за послове РТГС и клиринга	1.262.412	1.185.902
- накнаде за послове принудне наплате	1.625.966	1.249.097
- накнаде за послове надзора над обављањем делатности осигурања	402.638	390.737
- остале накнаде у динарима	328.305	321.502
Приходи од накнада и провизија у иностраној валути		
- позитивни ефекти арбитраже	242.008	245.149
- накнаде за девизне и валутне послове	1.292.658	889.002
- накнаде по пословима у име и за рачун трећих лица	133.112	178.156
- остале накнаде у иностраној валути	59.091	48.687
	5.346.190	4.508.232
Расходи накнада и провизија у динарима:		
- провизија по основу продаје меничних бланкета	(17.689)	(17.856)
- остале накнаде и провизије у динарима	(1.786)	(2.188)
Расходи накнада и провизија у иностраној валути:		
- Stand-by аранжман са ММФ и commitment fee	(28.610)	(200.434)
- накнада за вођење девизних рачуна и платни промет у иностранству	(66.506)	(60.290)
- негативни ефекти арбитраже	(351.885)	(561.170)
- накнада за девизне и валутне послове	(95.282)	(174.051)
- остале накнаде у иностраној валути	(241)	(280)
	(561.999)	(1.016.269)
Нето приход по основу накнада и провизија	4.784.191	3.491.963

Укупни приказани приход и расход по основу накнада и провизија односи се на финансијска средства и финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године

7. НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2018.	2017.
Нето (губитак) по основу промене фер вредности ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	-	(5.402.194)
Нето (губитак) по основу продаје ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	-	(1.344.375)
Приходи по основу промене вредности своп трансакција	306.365	669.672
Расходи по основу промене вредности своп трансакција	(296.316)	(661.153)
Нето добитак/(губитак)	10.049	(6.738.050)

Информације о променама у класификацији и ефектима примене МСФИ 9 дате су у напмени 2е.

8. НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛИ РЕЗУЛТАТ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2018.	2017.
Добици по основу престанка признавања (продаје) финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	419.386	-
Губици по основу престанка признавања (продаје) финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(1.289.585)	-
Нето губитак	(870.199)	-

Информације о променама у класификацији и ефектима примене МСФИ 9 дате су у напмени 2е.

**9. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ УМАЊЕЊА ОБЕЗВРЕЂЕЊА/(РАСХОД) ПО
ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА****а) Структура прихода и расхода**

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2018.	2017.
Приходи од умањења обезвређења:		
- финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности	2.294.913	54.775
- финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	11.548	-
Приходи од наплаћених отписаних потраживања	60.705	1
	<u>2.367.166</u>	<u>54.776</u>
Расходи по основу обезвређења:		
- финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности	(51.781)	(67.811)
- финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(24.811)	-
	<u>(76.592)</u>	<u>(67.811)</u>
Нето приход/(расход)	<u>2.290.574</u>	<u>(13.035)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

9. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ УМАЊЕЊА ОБЕЗВРЕЂЕЊА/(РАСХОД) ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

б) Промене на рачунима исправке вредности

У хиљадама динара

	Готовина и текући рачуни код банака (напомена 16)	Депозити (напомена 18)	Хартије од вредности* (напомена 19)	Кредити и пласмани (напомена 20)	Остала средства (напомена 23)	Укупно
Стање 1. јануара 2018. Године	840.057	2.657.875	894.216	1.532.394	3.427.071	9.351.613
Корекција почетног стања						
- примена МСФИ 9	-	5.206	-	133.943	(84.828)	54.321
Кориговано стање 1. јануара 2018. Године	840.057	2.663.081	894.216	1.666.337	3.342.243	9.405.934
Нове исправке вредности	-	25.870	-	21.364	8.054	55.288
Наплаћена потраживања	-	(27.108)	(87.740)	(152.692)	(2.027.372)	(2.294.912)
Курсне разлике	30.992	114.901	-	-	90.648	236.541
Отписи	-	-	(230.011)	(98)	(1.057.513)	(1.287.622)
Остало	-	-	-	1.207	-	1.207
Стање 31. децембра 2018. године	871.049	2.776.744	576.465	1.536.118	356.060	6.116.436

*У складу са МСФИ 9, ефекат обезвређења дужничких хартија по фер вредности кроз остали резултат признају се кроз остали резултат и биланс успеха, и њима се не умањује књиговодствена вредност хартија у билансу стања

	Готовина и текући рачуни код банака (напомена 16)	Депозити (напомена 18)	Финансијска средства расположива за продају (напомена 19)	Финансијска средства која се држе до доспећа (напомена 19)	Кредити и пласмани (напомена 20)	Остала средства (напомена 23)	Укупно
Стање 1. јануара 2017. Године	976.647	3.141.093	229.998	664.205	1.538.797	3.851.467	10.402.207
Нове исправке вредности	-	-	13	-	3.187	70.195	73.395
Наплаћена потраживања	-	-	-	-	(9.533)	(45.242)	(54.775)
Курсне разлике	(136.590)	(483.218)	-	-	-	(437.834)	(1.057.642)
Отписи	-	-	-	-	(57)	(11.348)	(11.405)
Остало	-	-	-	-	-	(167)	(167)
Стање 31. децембра 2017. Године	840.057	2.657.875	230.011	664.205	1.532.394	3.427.071	9.351.613

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2018.	2017.
Приходи оперативног пословања – ЗИН	5.885.081	6.385.073
Приходи од продаје меничних бланкета	176.891	178.592
Приходи од закупа	15.239	16.153
Повећање вредности залиха	178.690	628.266
Приходи од дивиденди	98.068	133.011
Остало	225.438	280.380
Остали пословни приходи	6.579.407	7.621.475

Приходи из оперативног пословања ЗИН-а односе се на приходе од продаје готових производа ЗИН-а, који се, поред израде новчаница, кованог новца за оптицај и пригодног кованог новца, бави и израдом докумената, вредносних хартија и других производа.

Приходи од закупа у износу од 15.239 хиљаде динара (2017. година: 16.153 хиљада динара) настали током 2018. године укључују у највећој мери приходе по основу давања у закуп инвестиционих некретнина у износу од 11.687 хиљаде динара (2017. година: 12.342 хиљада динара). Расходи који су настали у вези са издавањем инвестиционих некретнина у 2018. години износе 6.237 хиљаде динара (2017. година: 6.144 хиљаде динара) и приказани су у оквиру осталих расхода.

Приходи од дивиденди у износу од 98.068 хиљада динара (2017. година: 133.011 хиљада динара) остварени су у целини по основу учешћа у капиталу Банке за међународна поравнања, Базел.

11. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2018.	2017.
Трошкови зарада и накнада зарада, пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	4.195.408	4.162.540
(Приходи) од укидања резервисања/Расходи резервисања за пензије и других резервисања за запослене	(111.362)	54.861
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	60.219	48.420
Јубиларне награде	46.871	60.412
Помоћ запосленима	23.450	20.767
Отпремнине	25.500	27.093
Накнада члановима Савета Банке	8.787	8.990
Укупно трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	4.248.873	4.383.083

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године

12. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2018.	2017.
Трошкови амортизације:		
- нематеријална улагања	47.095	43.151
- грађевински објекти	1.107.049	1.104.354
- опрема	573.114	524.068
- остало	943	917
Укупно трошкови амортизације	1.728.201	1.672.490

13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2018.	2017.
Приходи од укидања резервисања за судске спорове (Напомена 27)	13.270	19.386
Приходи од укњижених основних средстава и ситног инвентара	3.938	5.007
Остало	4.956.070	4.940.589
Укупно остали приходи	4.973.278	4.964.982

Од укупног износа осталих прихода у 2018. години, највећи део од 4.811.404 хиљаде динара (2017. година 3.010.846 хиљада динара) односи се на приходе из деобне масе правних лица под ингеренцијом Агенције за осигурање депозита.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
14. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2018.	2017.
Трошкови материјала	2.509.466	2.592.808
Трошкови производних услуга:		
- транспортне услуге	3.337	3.869
- ПТТ	50.375	47.899
- аутоматски пренос података	116.995	129.460
- одржавања	245.205	243.415
- трошкови закупа	7.377	6.794
- реклама и пропаганда	1.614	1.167
- службени листови и часописи	6.237	4.565
- трошкови дорада – ЗИН	15.703	12.687
- остале услуге	27.777	68.617
Нематеријални трошкови:		
- трошкови службеног пута	30.443	30.679
- трошкови превоза радника	84.605	84.650
- трошкови накнада добровољним пензијским фондовима	105.207	102.281
- стручно образовање радника	7.347	10.724
- интелектуалне услуге	234.312	125.257
- услуге чувања имовине и обезбеђења новца	35.243	30.019
- комуналне услуге	15.714	16.403
- трошкови репрезентације	9.082	8.175
- трошкови премија осигурања	59.193	54.268
- остали нематеријални трошкови	52.463	45.559
Трошкови пореза:		
- порез на имовину	59.069	63.335
- трошкови ПДВ-а	105.919	102.768
- остали трошкови пореза	19.852	19.011
Трошкови доприноса	7.045	6.622
Расходи по основу негативне камате	665.454	666.023
Остали трошкови	380.612	457.798
Губици од продаје, расходовања и отписа основних средстава и нематеријалних улагања	-	177
Расходи по основу преноса инвестиционих некретнина, некретнина, постројења и опреме	16.030	187
Расходи по основу ревалоризације непокретности и осталих основних средстава	276.773	66
Смањење вредности залиха	49.964	76.664
Трошкови резервисања за судске спорове (напомена 27)	29.482	70.262
Остали расходи	88.707	52.085
Укупно остали расходи	5.316.602	5.134.294

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза

У прегледу који следи приказана су финансијска средства и финансијске обавезе према категоријама у које су класификовани:

		У хиљадама динара				
На дан 31. децембар 2018.	Напомена	Амортизована вредност	Фер вредност кроз биланс успеха	Фер вредност кроз остали резултат - обавезно	Фер вредност кроз остали резултат - опционо	Укупно (МСФИ 9)
Финансијска средства						
Готовина и текући рачуни код банака	16	336.376.900	-	-	-	336.376.900
Депозити	18	144.871.898	-	-	-	144.871.898
Потраживања по основу деривата			43.481	-	-	43.481
Хартије од вредности	19	4.287.363	-	769.301.228	10.319.457	783.908.048
Кредити и пласмани	20	1.011.133	-	-	-	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	21	102.229.960	-	-	-	102.229.960
Остала средства	23	483.042	-	-	-	483.042
Укупно		589.260.296	43.481	769.301.228	10.319.457	1.368.924.462
Финансијске обавезе						
Обавезе по основу деривата		-	39.851	-	-	39.851
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	24	583.123.393	-	-	-	583.123.393
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	25	284.229.807	-	-	-	284.229.807
Обавезе према Међународном монетарном фонду	26	102.305.491	-	-	-	102.305.491
Новац у оптицају	29	182.611.179	-	-	-	182.611.179
Остале обавезе	30	1.844.888	-	-	-	1.844.888
Укупно		1.154.114.758	39.851	-	-	1.154.154.609

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (НАСТАВАК)

Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)

У хиљадама динара

На дан 31. децембар 2017.	Напомена	Финансијска средства / обавезе по фер вредности кроз биланс успеха	Финансијска средства/обавезе која се држе до доспећа	Кредити и потраживања	Финансијска средства / обавезе расположива за продају	Амортизована вредност	Укупно (МРС 39)
Финансијска средства							
Готовина и текући рачуни код банака	16	-	-	210.176.735	-	-	210.176.735
Депозити	18	-	-	163.274.147	-	-	163.274.147
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха	19	727.503.422	-	-	-	-	727.503.422
Финансијска средства расположива за продају	19	-	-	-	9.931.739	-	9.931.739
Финансијска средства која се држе до доспећа	19	-	3.026.769	-	-	-	3.026.769
Кредити и пласмани	20	-	-	1.145.859	-	-	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	21	-	-	100.376.672	-	-	100.376.672
Остала средства	23	-	-	373.758	-	-	373.758
Укупно		727.503.422	3.026.769	475.347.171	9.931.739	-	1.215.809.101
Финансијске обавезе							
Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању		35.365	-	-	-	-	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	24	-	-	-	-	484.110.032	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	25	-	-	-	-	268.456.537	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	26	-	-	-	-	100.427.584	100.427.584
Новац у оптицају	29	-	-	-	-	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	30	-	-	-	-	4.107.549	4.107.549
Укупно		35.365	-	-	-	1.021.046.241	1.021.081.606

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (НАСТАВАК)
Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)

У прегледу који следи приказана је веза између књиговодствене вредности финансијских средстава и обавеза исказаних у складу са захтевима МРС 39 и исказаних у складу са захтевима МСФИ 9 на дан 1. јануара 2018. године, тј. на дан почетка примене МСФИ 9:

	31. децембар 2017. (МРС 39)	Рекласи- фикација	Поновно вредновање (МСФИ 9)	1. јануар 2018. (МСФИ 9)
У хиљадама динара				
Финансијска средства - Амортизована вредност				
Готовина и текући рачуни код банака	210.176.735	-	-	210.176.735
Депозити	163.274.147	-	(5.206)	163.268.941
Хартије од вредности:				
<i>Са Финансијска средства која се држе до доспећа</i>	-	3.026.769	-	-
Крајње стање	-	-	-	3.026.769
Кредити и пласмани	1.145.859	-	(133.943)	1.011.916
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	100.376.672	-	-	100.376.672
Остала средства	373.758	-	84.828	458.586
Укупно амортизована вредност	475.347.171	3.026.769	(54.321)	478.319.619
Финансијска средства која се држе до доспећа				
Почетно стање	3.026.769	-	-	-
На Финансијска средства по амортизованој вредности	-	(3.026.769)	-	-
Крајње стање	3.026.769	(3.026.769)	-	-
Фер вредност кроз биланс успеха				
Потраживања по основу деривата:				
<i>Са Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању</i>	-	37.172	-	-
Крајње стање	-	-	-	37.172
Укупно фер вредност кроз биланс успеха	-	37.172	-	37.172
Фер вредност кроз остали резултат - обавезно				
Хартије од вредности ^(а) :				
<i>Са Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању</i>	-	727.466.250	-	-
Крајње стање	-	-	-	727.466.250
Укупно фер вредност кроз остали резултат - обавезно	-	727.466.250	-	727.466.250
Фер вредност кроз остали резултат - опционо				
Хартије од вредности ^(а) :				
<i>Са Финансијска средства расположива за продају</i>	-	9.931.739	-	-
Крајње стање	-	-	-	9.931.739
Укупно фер вредност кроз остали резултат - опционо	-	9.931.739	-	9.931.739
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању				
Почетно стање	727.503.422	-	-	-
На Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха	-	(37.172)	-	-
На Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат - обавезно	-	(727.466.250)	-	-
Крајње стање	727.503.422	(727.503.422)	-	-
Финансијска средства расположива за продају				
Почетно стање	9.931.739			
На Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха		(9.931.739)		
Крајње стање	9.931.739	(9.931.739)	-	-
Укупно финансијска средства	1.215.809.101	-	(54.321)	1.215.754.780

(а) Хартије од вредности класификоване у категорију *Фер вредност кроз остали резултат – обавезно* исказане су по фер вредности и износ обезвређења ових финансијских средстава не умањује њихову књиговодствену вредност већ се признаје у осталом резултату. На дан 1. јануара 2018. године обезвређење хартија од вредности вреднованих по фер вредности кроз остали резултат износило је 23.637 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (НАСТАВАК)**Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)**

	У хиљадама динара		
	Укупно 31. децембар 2017. (МРС 39)	Рекласи- фикација	Укупно 1. јануар 2018. (МСФИ 9)
Финансијске обавезе			
Фер вредност кроз биланс успеха			
Обавезе по основу деривата			
Почетно стање	-	-	-
<i>Са Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању</i>	-	35.365	-
Крајње стање			35.365
Укупно фер вредност кроз биланс успеха	-	35.365	35.365
Амортизована вредност			
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	484.110.032	-	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	268.456.537	-	268.456.537
Обавезе према Међународном монетарном фонду	100.427.584	-	100.427.584
Новац у оптицају	163.944.539	-	163.944.539
Остале обавезе	4.107.549	-	4.107.549
Укупно амортизована вредност	1.021.046.241	-	1.021.046.241
Укупно финансијске обавезе	1.021.046.241	35.365	1.021.081.606

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (НАСТАВАК)
Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)

У прегледу који следи приказана је веза између начина вредновања финансијских средстава и обавеза према категоријама у које су класификовани у складу са захтевима МРС 39 и у складу са захтевима МСФИ 9 на дан 1. јануара 2018. године тј. на дан почетка примене МСФИ 9:

				У хиљадама динара	
	Напо- мена	Класификација МРС 39	Класификација МСФИ 9	Књиговодствен а вредност МРС 39	Књиговодстве на вредност МСФИ 9
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни код банака	16	Кредити и потраживања	Амортизована вредност	210.176.735	210.176.735
Депозити	18	Кредити и потраживања	Амортизована вредност	163.274.147	163.268.941
Потраживања по основу деривата		Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха	Фер вредност кроз биланс успеха - обавезно	37.172	37.172
Хартије од вредности	19	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха	Фер вредност кроз остали резултат - обавезно	727.466.250	727.466.250
Хартије од вредности	19	Финансијска средства која се држе до доспећа	Амортизована вредност	3.026.769	3.026.769
Хартије од вредности	19	Финансијска средства расположива за продају	Фер вредност кроз остали резултат - опционо	9.931.739	9.931.739
Кредити и пласмани	20	Кредити и потраживања	Амортизована вредност	1.145.859	1.011.916
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	21	Кредити и потраживања	Амортизована вредност	100.376.672	100.376.672
Остала средства	23	Кредити и потраживања	Амортизована вредност	373.758	458.586
Укупно средства				1.215.809.101	1.215.754.780

15. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (НАСТАВАК)

Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)

Напомена	Класификација МРС 39	Класификација МСФИ 9	Књиговодств ена вредност МРС 39	Књиговодств ена вредност МСФИ 9
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха	Фер вредност кроз биланс успеха - обавезно	35.365	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	24 Амортизована вредност	Амортизована вредност	484.110.032	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	25 Амортизована вредност	Амортизована вредност	268.456.537	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	26 Амортизована вредност	Амортизована вредност	100.427.584	100.427.584
Новац у оптицају	29 Амортизована вредност	Амортизована вредност	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	30 Амортизована вредност	Амортизована вредност	4.107.549	4.107.549
Укупно обавезе			<u>1.021.081.606</u>	<u>1.021.081.606</u>

По основу класификације финансијских средстава и обавеза у складу са захтевима МСФИ 9, на дан 1. јануар 2018. године, тј. на датум примене МСФИ 9 није дошло до промене начина вредновања финансијских средстава и обавеза Банке. Финансијски инструменти који су били вредновани по амортизованој вредности или по фер вредности и након примене МСФИ 9 се вреднују по амортизованој, односно по фер вредности, независно од тога где се исказују добици и губици по основу промене фер вредности, у осталом резултату или у билансу успеха.

Основна промена у вези са класификацијом финансијских средстава настала након примене МСФИ 9 је у томе што се ефекти промене фер вредности финансијских средстава (хартија од вредности) која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат не исказују у билансу успеха, већ у оквиру капитала на позицији резерве по основу фер вредности до момента њихове реализације.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
16. ГОТОВИНА И ТЕКУЋИ РАЧУНИ КОД БАНАКА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Готовина у благајни:		
- у домаћој валути	72	30
- у иностраној валути	177.673.050	128.334.453
	<u>177.673.122</u>	<u>128.334.483</u>
Текући рачуни:		
- код домаћих банака и НБС	14.531.310	8.613.453
- код банака у иностранству	145.043.517	74.068.856
Исправка вредности	(871.049)	(840.057)
	<u>158.703.778</u>	<u>81.842.252</u>
Укупно готовина и текући рачуни код банака	<u>336.376.900</u>	<u>210.176.735</u>

Средства у специјалним правима вучења на текућем рачуну код ММФ-а у износу од 8.074.434 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: 7.949.426 хиљада динара), приказана су у оквиру напомене 21.

17. ЗЛАТО И ОСТАЛИ ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Злато и златне полуге подобне за трговање	4.287.251	4.157.650
Злато и златне полуге неподобне за трговање	82.722.476	75.819.807
Остали племенити метали	742.763	790.319
Укупно злато и остали племенити метали	<u>87.752.490</u>	<u>80.767.776</u>

18. ДЕПОЗИТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Депозити:		
- орочени депозити	147.979.720	166.074.326
- остали депозити	18.030	18.909
	<u>147.997.750</u>	<u>166.093.235</u>
Исправка вредности орочених депозита	(2.776.744)	(2.657.875)
Укупно депозити	<u>145.221.006</u>	<u>163.435.360</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
18. ДЕПОЗИТИ (наставак)

Орочени депозити укључују краткорочно орочене депозите који су пласирани код страних банака и „call” депозите који немају прецизиран рок доспећа, већ се повлаче и допуњавају у складу с потребама Банке.

Управљање улагањима у депозите код банака у иностранству врши се на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке, како је објашњено у напомени 33.

19. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Хартије од вредности у динарима:		
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	576.465	-
Исправка вредности хартија од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	(576.465)	-
Финансијска средства које се држе до доспећа	-	3.464.072
Исправка вредности финансијских средстава која се држе до доспећа	-	(664.205)
Финансијска средства расположива за продају		230.011
Исправка вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	(230.011)
Укупно хартије од вредности у динарима	-	2.799.867
Хартије од вредности у иностранској валути:		
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	4.287.363	-
Хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат		
- обавезно	769.301.228	-
- опционо	10.319.457	-
	783.908.048	-
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	-	727.466.250
Финансијска средства које се држе до доспећа	-	226.902
Финансијска средства расположива за продају		9.931.739
Укупно хартије од вредности у иностранској валути	783.908.048	737.624.891
Укупно хартије од вредности	783.908.048	740.424.758

19. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

	У хиљадама динара 31. децембар 2018.
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности у динарима	576.465
Исправка вредности хартија од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	(576.465)
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности у иностраној валути	4.287.363
Укупно	4.287.363

	У хиљадама динара 31. децембар 2017.
Финансијска средства која се држе до доспећа	
Финансијска средства која се држе до доспећа у динарима	3.464.072
Исправка вредности финансијских средстава која се држе до доспећа у динарима	(664.205)
Финансијска средства која се држе до доспећа у иностраној валути	226.902
Укупно	3.026.769

Обвезнице у иностраној валути у износу од 4.287.363 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: обвезнице у динарима 2.799.867 хиљада динара и обвезнице у иностраној валути 226.902 хиљаде динара) односе се на хартије од вредности чији је издавалац Република Србија, а које је Банка стекла наплатом, а не непосредном куповином. Рокови доспећа ових хартија од вредности приказани су у напмени 33 – Ризик ликвидности.

	У хиљадама динара 31. децембар 2018.
Хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат – обавезно	
Купонске обвезнице	744.659.951
Дисконтне хартије од вредности	24.641.277
Укупно	769.301.228

	У хиљадама динара 31. децембар 2017.
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	
Купонске обвезнице	701.777.120
Дисконтне хартије од вредности	25.689.130
Укупно	727.466.250

Купонске хартије од вредности односе се на државне обвезнице (укључујући и државне ХоВ са променљивом каматном стопом Floating Rate Notes – FRN), ХоВ јавног сектора (Supranational, Subnational, Agencies, Sovereign) укључујући и FRN, као и ХоВ с квалитетним средством обезбеђења (covered bonds), у износу од 744.659.951 хиљаду динара (31. децембар 2017. године: 701.777.120 хиљада динара). ХоВ су деноминоване у EUR, USD, GBP и CAD.

19. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

Дисконтне хартије од вредности односе се на државне дисконтне ХоВ (T-bills) рока доспећа до једне године, у износу од 24.641.277 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 25.689.130 хиљада динара), и представљају краткорочне хартије деноминоване у USD.

Купонске и дисконтне хартије од вредности су према захтевима МРС 39 биле класификоване у категорију *Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању*.

Ова финансијска средства су од 1. јануара 2018. године, у складу са захтевима МСФИ 9 – Финансијски инструменти, на основу процене пословног модела узимајући у обзир политику и циљеве управљања, учесталост, обим и време продаје у претходном периоду, разлоге тих продаја и очекивања у вези будућих продајних активности, начин на који се процењује успешност управљања и на који се врши извештавање, врсте ризика и начин управљања тим ризицима и елементате који се узимају у обзир приликом награђивања, као и на основу процене карактеристика новчаних токова, класификована у категорију *Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат*.

Промена фер вредности, као и очекивани кредитни губици ових средстава исказује се у оквиру капитала на позицији резерве по основу фер вредности (напомена 31).

Управљање финансијским средствима по фер вредности кроз остали резултат врши се на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке, како је објашњено у напомени 33.

У хиљадама динара	
31. децембар 2018.	
Власничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	
Учешћа у капиталу у иностраној валути:	
Банка за међународна поравнања, Базел	10.318.847
S.W.I.F.T. srl	610
Укупно	10.319.457
У хиљадама динара	
31. децембар 2017.	
Финансијска средства расположива за продају	
Учешћа у капиталу у динарима:	
- Recreatours д.о.о., Београд	229.498
- Остало	513
	230.011
Учешћа у капиталу у иностраној валути:	
- Банка за међународна поравнања, Базел	9.931.186
- S.W.I.F.T. srl	553
	9.931.739
Исправка вредности осталих учешћа у капиталу у динарима	(230.011)
Укупно	9.931.739

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
19. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

Банка је 1. јануара 2018. године, тј. на датум почетка примене МСФИ 9 – Финансијски инструменти донела одлуку да се промена фер вредности акција Банке којима се не тргује код Банке за међународна поравнања, Базел и S.W.I.F.T. srl, након почетног признавања исказује кроз остали резултат.

На дан 31. децембра 2018. године повећање резерви по основу промене фер вредности власничких хартија од вредности износи 387.718 хиљада динара (31. децембар 2017. године - Позитивни ефекти промене вредности по основу финансијских средстава расположивих за продају: 337.395 хиљада динара). Остварени приходи по основу дивиденде износе 98.068 хиљада динара (2017. година: 133.011 хиљада динара).

20. КРЕДИТИ И ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Кредити и пласмани:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	434.813	434.813
- кредити пословним банкама	530.465	499.609
- кредити из примарне емисије	956.639	956.639
- стамбени кредити запосленима	618.807	652.352
- остали пласмани	6.527	134.840
	<u>2.547.251</u>	<u>2.678.253</u>
Исправка вредности кредита и пласмана:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	(434.813)	(434.813)
- кредити из примарне емисије	(956.639)	(956.639)
- стамбени кредити запосленима	(144.666)	(12.904)
- остали пласмани	-	(128.038)
	<u>(1.536.118)</u>	<u>(1.532.394)</u>
Укупно кредити и пласмани	<u>1.011.133</u>	<u>1.145.859</u>

21. ЧЛАНСКА КВОТА У ММФ-у И СРЕДСТВА У СПЕЦИЈАЛНИМ ПРАВИМА ВУЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Чланска квота у ММФ-у	94.155.526	92.427.246
Средства у специјалним правима вучења	8.074.434	7.949.426
Разграничење трошкова на име ангажовања средстава код ММФ-а (commitment fee)	-	28.759
Укупно	<u>102.229.960</u>	<u>100.405.431</u>

На дан 31. децембра 2018. године квота Републике Србије у Међународном монетарном фонду износи 94.155.526 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 92.427.246 хиљада динара).

Чланска квота исказана као пласман деноминован у специјалним правима вучења (*Special Drawing Rights* - SDR) износи SDR 654.800 хиљада (31. децембра 2017. године: SDR 654.800 хиљада).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
22. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Промене на некретнинама, постројењима, опреми, инвестиционим некретнинама и нематеријалним улагањима приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара							
	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Остала основна средства	Основна средства у припреми	Укупно	Инвестиционе некретнине	Нематеријална улагања
Набавна/ревалоризована вредност								
Почетно стање 1. јануара 2017. године	2.825.701	55.109.193	10.858.813	262.389	44.389	69.100.485	467.609	2.027.689
Нове набавке	-	-	-	-	329.699	329.699	-	69.297
Пренос са инвестиција у току	-	33.423	311.076	858	(345.357)	-	-	-
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	-	(132.203)	(911)	-	(133.114)	-	(15.027)
Вишак и накнадно укњижена средства	-	-	4.950	58	-	5.008	-	-
Остало	-	234.189	563	1.239	(19.090)	216.901	-	9.136
Стање 31. децембар 2017. године	2.825.701	55.376.805	11.043.199	263.633	9.641	69.518.979	467.609	2.091.095
Нове набавке	-	-	-	-	2.217.925	2.217.925	-	88.920
Пренос са инвестиција у току	-	22.770	2.199.820	3.286	(2.225.876)	-	-	-
Ревалоризација – позитивни ефекти	181.769	24.673.547	-	60.796	-	24.916.112	48.851	-
Ревалоризација – негативни ефекти	(376.677)	(4.263.016)	-	(1.443)	-	(4.641.136)	(110.613)	-
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	(48.395)	(305.524)	(128)	-	(354.047)	-	(462)
Вишак, пријем и накнадно укњижена средства	-	3.480	42	1.273	-	4.795	-	-
Остало	-	-	-	-	(1.690)	(1.690)	1.845	1.690
Стање 31. децембар 2018. године	2.630.793	75.765.191	12.937.537	327.417	-	91.660.938	407.692	2.181.243
Исправка вредности								
Почетно стање 1. јануара 2017. године	-	41.119.257	6.545.110	22.146	-	47.686.513	-	1.950.545
Обрачуната амортизација	-	1.104.354	524.068	917	-	1.629.339	-	43.151
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	-	(132.065)	(694)	-	(132.759)	-	(15.026)
Остало	-	102.686	97	-	-	102.783	-	-
Стање 31. децембар 2017. године	-	42.326.297	6.937.210	22.369	-	49.285.876	-	1.978.670
Обрачуната амортизација	-	1.107.049	573.114	943	-	1.681.106	-	47.095
Ревалоризација – позитивни ефекти	-	23.935.314	-	-	-	23.935.314	-	-
Ревалоризација – негативни ефекти	-	(1.752.169)	-	-	-	(1.752.169)	-	-
Продаја, пренос, расхоровање и мањкови	-	(32.366)	(305.370)	(127)	-	(337.863)	-	(462)
Стање 31. децембар 2018. године	-	65.584.125	7.204.954	23.185	-	72.812.264	-	2.025.303
Садашња вредност 31. децембар 2018. године	2.630.793	10.181.066	5.732.583	304.232	-	18.848.674	407.692	155.940
Садашња вредност 31. децембар 2017. године	2.825.701	13.050.508	4.105.989	241.264	9.641	20.233.103	467.609	112.425

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

22. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Над средствима Банке нема успостављених терета по основу обезбеђења кредита или других обавеза.

Хијерархија фер вредности

Банка мери фер вредност земљишта, грађевинских објеката, дела осталих основних средстава (уметничка дела), дела опреме (стилски намештај) и инвестиционих некретнина користећи хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе при вредновању на начин како је то обелодањено у напмени 33.

Фер вредност ових средстава на дан 31. децембар 2018. године, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, може бити приказана како следи:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Земљиште	-	-	2.630.793	2.630.793
Грађевински објекти	-	-	10.181.066	10.181.066
Остала основна средства (уметничка дела и нумизматичка збирка)	-	-	260.127	260.127
Опрема – стилски намештај	-	-	196.731	196.731
Инвестиционе некретнине	-	-	407.692	407.692
31. децембар 2018. године	-	-	13.676.409	13.676.409

Преглед техника вредновања и значајних неутврдивих параметара

Банка је са стањем на дан 31. август 2018. године извршила процену вредности културног наслеђа из домена ликовне уметности, његовог физичког стања и потребних мера техничке заштите, ангажовањем Републичког завода за заштиту споменика културе – Београд. Процена је обухватила је 670 предмета а процена је извршена експертизом на основу техника рада, уметничких атрибуција и тренутних тржишних вредности.

Поред поменутих процена, извршена је и процена фер вредности непокретности које користи Банка, са стањем на дан 31. децембар 2018. године. Ангажован је независни проценитељ CBS International doo Београд, а процена је извршена је у складу рачуноводственим политикама Народне банке Србије и уз уважавање релевантних међународних стандарда финансијског извештавања (МРС/МСФИ) и међународних стандарда процене (International valuation standards – IVS). Процена је извршена применом тржишног, приносног и трошковног приступа.

Тржишни приступ је примењен код 62 објекта и то 11 локација земљишта, 42 грађевинска објекта и 9 објекта инвестиционих некретнина, коришћењем упоредивих трансакција, односно поређењем вредности која се процењује са ценом некретнина на локалном тржишту (упоредивим купопродајним трансакцијама).

Приносним приступом је утврђена садашња вредност будућих новчаних токова током економског века средстава, применом стопе капитализације која одражава ризик постизања пројектованих новчаних токова и временску вредност новца, при чему су као значајни параметри кориштени цена закупа и степен попуњености објекта. Овај приступ примењен је код процене фер вредности 11 објеката.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

22. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

При процени трошковним приступом, проценитељ је применио метод супституције односно замене као индикатор фер вредности, при чему полазну основу за процену представља вредност добијена методом трошкова замене (израчунавање трошкова изградње новог објекта, која се коригује за износ физичке, функционалне и економске застарелости). Трошковни приступ је примењен када за предметне непокретности није било могуће наћи одговарајуће компаративе за поређење и податке за примену других приступа у процени.

Ради евидентирања у нумизматичку збирку, извршена је процена 50 примерака кованог новца у склопу нумизматичке збирке. Банка је процену извршила на основу каталошких референтних података.

Ефекти поновне процене земљишта, грађевинских објеката, дела осталих основних средстава (предмета ликовне уметности и нумизматичке збирке) и инвестиционих некретнина у току 2018. године приказани су у следећој табели:

	У хиљадама динара				
	Земљиште	Грађевински објекти	Остала основна средства	Инвестиционе некретнине	Укупно
Ефекти промена фер вредности					
Повећање ревалоризационих резерви	181.769	738.233	60.796	-	980.798
Смањење ревалоризационих резерви	(207.520)	(2.420.146)	(842)	(94.299)	(2.722.807)
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	(25.751)	(1.681.913)	59.954	(94.299)	(1.742.009)
Приходи по основу промене фер вредности	-	-	-	48.851	48.851
Расходи по основу промене фер вредности	(169.157)	(90.701)	(601)	(16.314)	(276.773)
Укупно увећање/(смањење) по основу промена фер вредности	(194.908)	(1.772.614)	59.353	(61.762)	(1.969.931)

Фер вредност ревалоризованих средстава са стањем на дан 31. децембра 2018. године и садашња вредност ревалоризованих средстава која би била призната да су средства евидентирана по методу набавне вредности приказана је како следи:

	У хиљадама динара				
	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема и остала основна средства	Инвестиционе некретнине	Укупно
Фер вредност 31. децембра 2018. године	2.630.793	10.181.066	456.858	407.692	13.676.409
Садашња вредност ревалоризованих средстава исказаних по набавној вредности са стањем на дан 31.12.2018.	967.585	7.889.915	200.893	298.244	9.356.637

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

23. ОСТАЛА СРЕДСТВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Дати аванси	343.862	479.775
Потраживања за накнаде	168.165	162.563
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	113.421	184.826
Потраживања од запослених	96.915	98.724
Остала потраживања из оперативног пословања	166.434	1.156.405
Залихе		
- готови производи	1.075.931	951.884
- недовршена производња	203.012	230.535
- полупроизводи	272.942	245.677
- материјал	1.286.704	1.465.155
- резервни делови	226.367	208.424
- пригодни ковани новац и комерцијална паковања готовог новца	160.716	162.729
- злато и сребро које није непосредно уновчиво	587.108	587.108
- остало	277.998	252.092
	4.090.778	4.103.604
Разграничени остали трошкови	30.364	30.486
Остала средства	243.799	2.156.565
	5.253.738	8.372.948
Исправке вредности:		
Потраживања за накнаде	(72.002)	(76.073)
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	(17.459)	(114.080)
Потраживања од запослених	(1.173)	(1.191)
Остала потраживања из оперативног пословања	(42.095)	(1.087.833)
Залихе	(68.020)	(66.461)
Остала средства	(155.311)	(2.081.433)
	(356.060)	(3.427.071)
Укупно остала средства	4.897.678	4.945.877

Од укупног износа Осталих средстава по амортизованој вредности вреднује се 531.058 хиљада динара (2017: 428.959 хиљада динара).

Смањење бруто износа осталих потраживања из оперативног пословања за 2018. годину (166.434 хиљаде динара) у односу на 2017. годину (1.156.405 хиљада динара) као и износа исправке вредности осталих потраживања из оперативног пословања, односи се у највећој мери на отпис ненаплаћених потраживања.

Смањење бруто износа осталих средстава за 2018. годину (243.799 хиљада динара) у односу на 2017. годину (2.156.565 хиљада динара) као и износа исправке вредности осталих средстава, односи се у највећој мери на затварање потраживања по основу деобе стечајне масе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
24. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Трансакциони депозити у динарима:		
- обавезна резерва банака	182.310.903	190.220.205
- централни депозити	14.531.310	8.613.453
- остали трансакциони депозити у динарима	20	120
	196.842.233	198.833.778
Трансакциони депозити у страној валути:		
- обавезне резерве банака	216.762.516	190.714.687
- остали трансакциони депозити у страној валути	63.440.573	3.806.714
	280.203.089	194.521.401
Укупно трансакциони депозити	477.045.322	393.355.179
Остали депозити у динарима:		
- вишкови ликвидних средстава	37.881.411	6.408.368
- готовина у трезорима банака	48.522.418	35.237.216
	86.403.829	41.645.584
Остали депозити у страној валути:		
- орочени депозити	163.644	160.825
- остали депозити у страној валути	188.851	246.797
	352.495	407.622
Укупно остали депозити	86.756.324	42.053.206
Примљени кредити у страној валути:		
- China Export & Credit Insurance Corporation-SINOSURE	2.482.218	3.315.530
Обавезе по репо трансакцијама	16.506.569	45.116.089
Остале финансијске обавезе	530.465	499.609
Укупно остале обавезе	19.519.252	48.931.228
Укупно депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	583.320.898	484.339.613

Трансакциони депозити

Трансакциони депозити банака и других финансијских организација у динарима представљају текуће и друге рачуне банака и других финансијских организација код Банке. На текуће рачуне банака код Банке издваја се обавезна резерва у динарима и банке су дужне да у обрачунском периоду одржавају просечно дневно стање издвојене обавезне резерве у висини обрачунате обавезне резерве.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

24. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА (наставак)*Трансакциони депозити (наставак)*

На износ оствареног просечног дневног стања издвојене динарске обавезне резерве у обрачунском периоду који не прелази износ обрачунате динарске обавезне резерве, Банка је у 2018. години, до 17. марта, плаћала камату у висини од 1,75% на годишњем нивоу, од 18. марта до 17. априла 2018. године у висини од 1,50% на годишњем нивоу, а од 18. априла 2018. године у висини од 1,25% на годишњем нивоу (2017: 1,75 % на годишњем нивоу).

Обавезна резерва у иностраној валути односи се на обавезу пословних банака да држе некамотоносне депозите код Банке у складу с правилима прописаним Законом и релевантним подзаконским актима.

Примљени кредити у иностраној валути

Споразумом о реструктурирању дуга између Народне банке Србије и Export - Import Bank of China који је потписан 20. фебруара 2009. године регулисане су обавезе Народне банке по финансијском кредиту одобреном 23. децембра 1999. године у износу од 100 милиона USD. Од јула 2009. године, сва права и обавезе по овом кредиту пренета су на China Export & Credit Insurance Corporation - SINOSURE. Кредит се и даље отплаћује по непромењеним условима из Споразума, у полугодишњим ратама.

Обавезе по репо трансакцијама

Обавезе по репо трансакцијама, у износу од 16.506.569 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 45.116.089 хиљада динара), односе се на обавезе Банке према домаћим банкама по основу уговора о реоткупу благajничких записа куповне цене у износу 16.500.000 хиљада динара (31. децембра 2017. године: 45.100.000 хиљада динара). Ове обавезе су краткорочне, с фиксним роком доспећа, и на њих је Банка у току 2018. године плаћала камату у распону од 2,35% до 2,56% на годишњем нивоу (2017. година: од 2,82% до 2,94%).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

25. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРЖАВИ И ДРУГИМ ДЕПОНЕНТИМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Трансакциони депозити у динарима:		
- депозити Министарства финансија и Управе за трезор	179.887.841	162.026.948
- остали трансакциони депозити у динарима	669.789	1.825.903
	180.557.630	163.852.851
Трансакциони депозити у иностраној валути:		
- депозити Министарства финансија и Управе за трезор	21.749.864	26.356.637
- остали трансакциони депозити у иностраној валути	40.612	49.695
	21.790.476	26.406.332
Укупно трансакциони депозити	202.348.106	190.259.183
Остали депозити у динарима:		
- готовина код Управе за трезор	1.490.040	1.438.618
- остали депозити у динарима	16.103	466
	1.506.143	1.439.084
Остали депозити у иностраној валути:		
- депозит по основу Фонда револвинг кредита	660.415	296.740
- наменски депозити - рачуни донација	5.211.896	5.600.884
- наменски депозити Министарства финансија и Управе за трезор	29.354.999	28.299.330
- остали наменски депозити	35.937.273	3.833.414
- депозити по основу одузетог ефективног иностраног новца, девиза	3.043.222	3.224.152
- орочени депозити	1.584.046	25.180.208
- остали депозити у иностраној валути	4.430.029	10.172.605
- остале финансијске обавезе – банке у стечају	161.037	154.830
	80.382.917	76.762.163
Укупно остали депозити	81.889.060	78.201.247
Укупно депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	284.237.166	268.460.430

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

26. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Хартије од вредности и друге обавезе које се односе на регулисање статуса код ММФ-а	87.431.593	85.826.707
Обавезе према ММФ-у по основу резервне трансхе	6.725.908	6.602.450
Обавеза према ММФ-у у SDR	8.147.990	7.998.426
Обрачуната камата	14.617	9.564
Укупно обавезе према ММФ-у	102.320.108	100.437.147

27. РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Резервисања за отпремнине запослених	578.752	533.751
Резервисања за јубиларне награде запослених	400.078	525.206
Резервисања за неискоришћени годишњи одмор	159.208	171.260
Резервисања за судске спорове	156.157	182.482
Укупно резервисања	1.294.195	1.412.699

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

27. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Кретања промена на резервисањима

У хиљадама динара

	Резервисања за отпремнине запослених	Резервисања за јубиларне награде запослених	Резервисања за неискоришћен е годишње одморе	Резервисања за судске спорове	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2017.	444.318	495.789	169.025	151.223	1.260.355
Нова резервисања (напомена 11, 14 и 31)	89.433	29.417	2.235	70.262	191.347
Искоришћена резервисања у току године	-	-	-	(19.617)	(19.617)
Укидање резервисања (напомена 13)	-	-	-	(19.386)	(19.386)
Стање на дан 31. децембар 2017.	533.751	525.206	171.260	182.482	1.412.699
Нова резервисања (напомена 11, 14 и 31)	45.001	-	-	29.482	74.483
Искоришћена резервисања у току године	-	-	-	(42.537)	(42.537)
Укидање резервисања (напомена 13)	-	(125.128)	(12.052)	(13.270)	(150.450)
Стање на дан 31. децембар 2018.	578.752	400.078	159.208	156.157	1.294.195

Отпремнине и јубиларне награде

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде формирана су на бази извештаја овлашћеног актуара и исказане су у висини дисконтоване садашње вредности очекиваних будућих исплата.

Основне претпоставке на које се процена ослања укључују следеће:

- 1) Дисконтна стопа од 3,475% (стопа приноса на иностране дугорочне обвезнице коригована за стопу инфлације);
- 2) Очекивана годишња стопа раста зарада коју чине: годишње стопе раста зарада од 10,48% за 2019. годину и стопа од 4,5% након 2019. године;
- 3) Стопа флукуације запослених: 0,34 % за ЗИН и 1,13% за седиште и филијале Банке;
- 4) Стопа инвалидитета: просечна стопа 0,25% за ЗИН и 0,20% за седиште и филијале, на основу података Народне банке Србије о броју запослених који су отишли у инвалидску пензију у периоду од 2014. до 2018. године;
- 5) Таблице смртности, које је објавио Републички завод за статистику 2010-2012. Коришћене су одвојене вероватноће за женски и мушки пол.

На бази истих претпоставки, Банка је извршила резервисање по основу јубиларних награда које Банка исплаћује у складу са интерним актима након испуњења одређеног броја година стажа запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

27. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Судски спорови

Резервисања за судске спорове на дан 31. децембра 2018. године износу од 156.157 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 182.482 хиљаде динара) формирана су на основу процене исхода спорова од стране Дирекције за законодавно-правне послове у делу спорова из функције Банке, Дирекције за људске ресурсе и организациона питања у делу радних спорова и адвоката Банке. Формирани износ резервисања представља најбољу могућу процену руководства Банке у вези са очекиваним издацима по судским споровима, где је процењен негативан исход за Банку.

28. ТЕКУЋЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Банка порез на добит обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије и Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације – обвезнике пореза на добит правних лица. Коначна пореска основица, на коју се примењује прописана стопа пореза на добит правних лица од 15%, утврђује се Пореским билансом за недобитну организацију која примењује контни оквир за НБС, који предаје у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Уплата пореза на добит се врши најкасније до дана подношења пореске пријаве.

Износ опорезиве добити обрачунава се на основу прихода остварених на тржишту, односно прихода од продаје производа и услуга, за расходе у вези с приходима оствареним на тржишту и то: трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкова амортизације и осталих пословних расхода. Приходи остварени на тржишту односе се у највећем делу на приходе оперативног пословања ЗИН-а, приходе од продаје меничних бланкета и приходе од закупа, приказаних у оквиру напомене 10. Расходи настали у вези с приходима оствареним на тржишту, обрачунавају се и исказују сразмерно учешћу прихода остварених на тржишту у укупно оствареним приходима обвезника.

Порез на добит по коначном обрачуна за 2018. годину износи 426.343 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 454.479 хиљаде динара).

Порески биланс Народне банке Србије

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2018.	2017.
Приходи остварени на тржишту		
- Приходи од продаје производа и услуга	6.159.859	6.673.765
Расходи настали у вези с приходима оствареним на тржишту		
- Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	673.752	736.146
- Трошкови амортизације	555.263	588.423
- Остали пословни расходи	2.088.556	2.319.334
Пореска основица	2.842.288	3.029.862
Стопа пореза на добит (ефективна пореска стопа)	15%	15%
Порез на добит	426.343	454.479

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

29. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Готов новац у оптицају у износу од 182.611.179 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 163.944.539 хиљада динара) представља обавезу Банке према трансакторима. Тај износ не обухвата оптицајни новац у трезорима пословних банака, приказан у оквиру Депозита и осталих обавеза према банкама и другим финансијским организацијама (напомена 24), као ни оптицајни новац код Управе за трезор, приказан у оквиру Депозита и осталих обавеза према држави и другим депонентима (напомена 25).

30. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Добављачи:		
- у земљи	190.611	189.328
- у иностранству	465.360	108.402
Примљени аванси:		
- у динарима	229.272	104.081
- у страниј валути	7.621	338.630
Обавезе по основу зарада	198.820	184.218
Девизне обавезе према банкама у земљи на име замене ефективног страног новца	145.444	55.671
Обавезе по основу оставина	41.980	42.058
Остала пасивна временска разграничења	28.677	205.124
Обавезе по основу пореза и доприноса	104.094	63.207
Остале обавезе из пословања	698.579	3.464.665
Укупно остале обавезе	2.110.458	4.755.384

31. КАПИТАЛ

Структура капитала приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Државни капитал	171.128.873	171.128.873
Резерве:		
- Посебне резерве	104.711.573	187.857.209
- Ревалоризационе резерве	13.903.869	15.665.734
- Резерве по основу фер вредности	4.117.780	6.737.581
- Актуарски добици	49.505	68.688
Нераспоређени добитак/(губитак)	30.581.204	(83.145.636)
Укупно капитал	324.492.804	298.312.449

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

31. КАПИТАЛ (наставак)

Република Србија је власник целокупног капитала Банке.

Капитал Банке се састоји од основног капитала и резерви. У складу са Законом, минимални износ основног капитала је 10 милијарди динара. Основни капитал Банке на дан 31. децембра 2018. године износи 171.128.873 хиљада динара, и толико је износио и 31. децембра 2017. године, што је изнад прописаног цензуса. Посебне резерве користе се за покриће евентуалног губитка. Губитак изнад нивоa минималног основног капитала покрива се из посебних резерви и основног капитала, а ако наведена средства нису довољна, из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, емитује Република Србија и преноси Банци. Ако Република Србија не покрије губитак Банке, исти се покрива из добити која се оствари у наредним годинама.

Резерве по основу фер вредности представљају кумулативну нето промену вредности власничких и дужничких хартија од вредности мерених по фер вредности кроз остали резултат. Овај износ обухвата и износ обезвређења дужничких хартија од вредности.

Расподела добити / покриће губитка

Према одредбама Закона, до достизања износа минималног основног капитала, целокупна добит Банке распоређује се у основни капитал. После достизања износа минималног основног капитала, целокупна добит Банке распоређује се у посебне резерве Банке, до достизања износа ових резерви од 20 милијарди динара.

После достизања минималног износа основног капитала и износа посебних резерви из претходног става, целокупна добит Банке се распоређује тако да се део добити проистекао из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви Банке распоређује у основни капитал (33,3%) и посебне резерве (66,7%), док се преостали део добити који није проистекао из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви Банке распоређује у основни капитал (10%), посебне резерве (20%) и у буџет Републике Србије (70%).

У 2018. години Банка је остварила добит након опорезивања увећан за добит проистеклу из ревалоризационих резерви у износу од 30.659.162 хиљада динара (у 2017. години губитак: 83.145.636 хиљаде динара).

У табели која следи покриће губитка за 2017. годину, усаглашено са Одлуком о усвајању финансијских извештаја Народне банке Србије за 2017. годину и расподела добити за 2018. годину, која ће бити расподељена у складу са Одлуком о усвајању финансијских извештаја Народне банке Србије за 2018. годину, која ће бити предмет усвајања од стране Савета гувернера Народне банке Србије:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

31. КАПИТАЛ (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Добит/(губитак) проистекли из курсних разлика и ефеката валутне клаузуле	17.398.639	(84.769.775)
Добит проистекла из ревалоризационих резерви	19.856	-
1. Укупно (губитак)/добит проистекли из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви	17.418.495	(84.769.775)
2. Добит која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви	13.240.667	1.624.139
Добит/(губитак) (1+2)	30.659.162	(83.145.636)
3. Губитак ранијих година по основу прве примена МСФИ 9	(77.958)	-
Добит/(губитак) (1+2+3)	30.581.204	(83.145.636)
Расподела добити проистекле из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви (1)		
1.1) повећање основног капитала 33,3%	5.800.359	-
1.2) повећање посебних резерви 66,7%	11.618.136	-
	17.418.495	-
Расподела добити која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви (2)		
2.1) пренос буџету 70%	9.268.467	-
2.2) повећање основног капитала 10%	1.324.067	-
2.3) повећање посебних резерви 20%	2.648.133	-
	13.240.667	-
Покриће губитка ранијих година по основу прве примене МСФИ 9 (3)		
3.1) Смањење посебних резерви	(77.958)	-
Укупно повећање основног капитала (1.1+2.2)	7.124.426	-
Укупно повећање/(смањење) посебних резерви (1.2+2.3+3.1)	14.188.311	(83.145.636)
Пренос буџету (2.1)	9.268.467	-
Добит/губитак	30.581.204	(83.145.636)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
32. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
а) Послови у име и за рачун трећих лица:		
- у динарима	1.417.226	1.434.682
- у страниј валути	1.610.421.974	1.655.225.423
	<u>1.611.839.200</u>	<u>1.656.660.105</u>
б) Гаранције, јемства, имовина за обезбеђење обавеза и преузете неопозиве обавезе:		
Дате гаранције у динарима	67.140	-
Примљена јемства у динарима	462.662	286.851
Примљена јемства у страниј валути	665.933	947.619
ХоВ и друга средства примљена у залог	6.400.002	6.300.002
Остале преузете неопозиве обавезе у страниј валути	40.592.622	41.663.698
	<u>48.188.359</u>	<u>49.198.170</u>
в) Своп трансакције		
Своп куповина/продаја девиза	25.181.938	14.558.535
г) Друге ванбилансне ставке	516.859.136	517.251.423
д) Оптицајни и ваноптицајни новац:		
Готов новац у оптицају	232.623.637	200.620.373
Залихе новчаница	178.556.367	196.896.953
Залихе кованог новца	273.243	259.325
Остало	213.934	216.147
	<u>411.667.181</u>	<u>397.992.798</u>
Укупне ванбилансне ставке	<u>2.613.735.814</u>	<u>2.635.661.031</u>

Ванбилансне ставке не носе ризик за Банку већ у потпуности представљају неризичне ставке.

а) Послови у име и за рачун трећих лица у страниј валути у укупном износу од 1.610.421.974 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 1.655.225.423 хиљаде динара) највећим делом се односе на послове у име и за рачун Републике Србије по основу регулисања јавног дуга Републике Србије, старе девизне штедње и зајма за привредни развој у укупном износу од 1.569.319.328 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 1.608.553.568 хиљада динара). У овим пословима Банка се јавља као агент.

б) Од укупног износа Гаранција, јемстава, имовине за обезбеђење обавеза и преузетих неопозивих обавеза, 6.400.000 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 6.300.000 хиљаде динара) се односи на хартије од вредности примљене у залог по основу кредита који се одобравају банкама. Од укупног износа осталих преузетих неопозивих обавеза у страниј валути, део од 1.772.919 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 5.331.272 хиљада динара) чине тикети о спот куповини (продаји) девиза на састанку међубанкарског девизног тржишта, део од 28.794 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: 41.949 хиљада динара) односи се на послове позиционе арбитраже, а део од 38.790.909 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 36.290.477 хиљада динара) односи се на послове акредитива.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

32. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (наставак)

- в) Своп трансакције исказане у укупном износу од 25.181.938 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 14.558.535 хиљада динара), односе се на своп продају девиза и то спот део 1.418.335 хиљада динара и термински део 11.170.784 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: термински део 6.093.562 хиљаде динара) и своп куповину девиза и то спот део 1.418.335 хиљада динара и термински део 11.174.484 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: термински део 6.095.519 хиљада динара), и исте су исказане по спот, односно терминском курсу по коме Банка треба да откупи, односно прода девизе.
- г) Од укупног износа других ванбилансних ставки 500.000.000 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 500.000.000 хиљада динара) односи се на благајничке записе намењене репо продаји (укључујући већ продате благајничке записе).
- д) Од укупног износа оптицајног и ваноптицајног новца 232.623.637 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 200.620.373 хиљаде динара) односи се на готов новац у оптицају, који представља средства плаћена жиралним новцем трансактора. Залихе новчаница у износу од 178.556.367 хиљада динара (31. децембар 2017. године: 196.896.953 хиљаде динара) и залихе кованог новца у износу 273.243 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: 259.325 хиљада динара) односе се на новац који није покривен жиралним новцем трансактора и који се налази у трезору Банке.

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима се Банка излаже у свакодневном пословању су:

- кредитни ризик,
- ризик ликвидности,
- ризик од промене каматних стопа и
- девизни ризик.

С обзиром да Банка за основни циљ има одржавање стабилности цена и очување финансијске стабилности у Републици Србији, њен оквир за управљање финансијским ризицима се разликује у односу на друге, комерцијалне финансијске институције. Већина финансијских ризика Банке настаје по основу управљања девизним резервама и по основу операција на финансијском тржишту.

Управљање девизним резервама врши се на основу Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке које утврђује Извршни одбор. Стратешким смерницама дефинишу се критеријуми за пласирање девизних резерви и циљеви коришћења девизних резерви, као и глобални оквир за пласмане и друго. Тактичке смернице за управљање девизним резервама израђују се на основу Стратешких смерница, а усваја их Извршни одбор Банке на предлог Инвестиционог комитета Банке. Тактичке смернице спроводе се у Одељењу за девизне резерве у оквиру Сектора за монетарне и девизне операције. Одсек за управљање ризицима и контролу ризика у оквиру Одељења за девизне резерве, задужен је за стварање и одржавање оквира за управљање финансијским ризицима девизних резерви, прати и анализира ове ризике на дневном нивоу и месечно извештава Извршни одбор.

Као и у случају већине других централних банака, сама природа пословања Банке и њене функције излажу је и низу оперативних и репутационих ризика.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Финансијски инструменти (средства и обавезе)

Табела која следи приказује нето изложеност Банке по основу финансијских средстава и обавеза на дан 31. децембра 2018. и 2017. године:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Финансијска средства		
Готовина и текући рачуни код банака	336.376.900	210.176.735
Депозити	144.871.898	163.274.147
Потраживања по основу деривата	43.481	37.172
Хартије од вредности	783.908.048	740.424.758
Кредити и пласмани	1.011.133	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	102.229.960	100.376.672
Остала средства	483.042	373.758
	1.368.924.462	1.215.809.101
Финансијске обавезе		
Обавезе по основу деривата	39.851	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	583.123.393	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	284.229.807	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	102.305.491	100.427.584
Готов новац у оптицају	182.611.179	163.944.539
Остале обавезе	1.844.888	4.107.549
	1.154.154.609	1.021.081.606

Кредитни ризик је ризик неизмирења обавеза, тј. могућност да се средства неће правовремено и/или у потпуности вратити или да се неће наплатити планираном/уговореном динамиком.

Кредитни квалитет финансијских средстава

Табела која следи приказује кредитни квалитет финансијских средстава Банке која се вреднују по амортизованој вредности, изузев готовине у благајни и чланске квоте у ММФ-у, и хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат, изузев власничких хартија од вредности које се опционо вреднују по фер вредности кроз остали резултат (2017: класификоване у категорију *Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању*), нето:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик

	У хиљадама динара			
	31.		31.	
	децембар		децембар	
	2018.		2017.	
	Ниво 1	Ниво2	Ниво 3	
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни				
код				
банака				
Бруто књиговодствена вредност	158.703.778	-	871.049	159.574.827
Исправка вредности	-	-	(871.049)	(871.049)
Нето књиговодствена вредност	158.703.778	-	-	158.703.778
Депозити				
Бруто књиговодствена вредност	144.876.161	-	2.772.481	147.648.642
Исправка вредности	(4.263)	-	(2.772.481)	(2.776.744)
Нето књиговодствена вредност	144.871.898	-	-	144.871.898
Хартије од вредности по Амортизованој вредности (2017: Финансијска средства која се држе до доспећа)				
Бруто књиговодствена вредност	4.287.363	-	576.465	4.863.828
Исправка вредности	-	-	(576.465)	(576.465)
Нето књиговодствена вредност	4.287.363	-	-	4.287.363
Хартије од вредности по фер вредности кроз остали резултат (2017: Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха)				
Бруто књиговодствена вредност	769.301.228	-	-	769.301.228
Резервисања за очекиване кредитне губитке	(36.900)	-	-	(36.900)
Нето - фер вредност	769.264.328	-	-	769.264.328
Кредити и пласмани				
Бруто књиговодствена вредност	1.006.592	54.415	1.486.244	2.547.251
Исправка вредности	(66.925)	(8.834)	(1.460.359)	(1.536.118)
Нето књиговодствена вредност	939.667	45.581	25.885	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.074.435	-	-	8.074.435
Остала средства				
Бруто књиговодствена вредност	395.636	13.573	361.873	771.082
Исправка вредности	-	(431)	(287.609)	(288.040)
Нето књиговодствена вредност	395.636	13.142	74.264	483.042
				373.758

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)***Кредитни квалитет финансијских средстава (наставак)*

Основна изложеност Банке кредитном ризику настаје пре свега по основу управљања девизним резервама. При пласирању девизних резерви, Банка се руководи начелима ликвидности и сигурности. Банка настоји да инвестирањем девизних резерви оствари што је могуће већи принос по основу улагања, али да при том не доведе у питање ликвидност и сигурност.

Анализа и мерење кредитног ризика портфолија Банке врши се у складу са опште прихваћеним методама, укључујући захтеве за минималним кредитним рејтингом.

Хартије од вредности у које се улаже морају имати минимални комбиновани кредитни рејтинг од А- за државне, А+ за обвезнице јавног сектора и АА за обвезнице покривене средствима обезбеђења, према рејтинг агенцијама *Standard&Poor's*, *Moody's Investor Service (Moody's)* и *Fitch Ratings*.

Банке код којих Банка пласира депозите, уколико нису покривени колатералом, морају имати минимални комбиновани кредитни рејтинг АА- према рејтинг агенцијама *Standard&Poor's*, *Moody's* и *Fitch Ratings*. За сваку банку одређује се индивидуални кредитни лимит, на основу кредитног рејтинга банке, искуства у раду с тим банкама, као и на основу анализе података о пословању банака. Индивидуални кредитни лимити одређују се у Листи издавалаца хартија од вредности и банака код којих је дозвољено пласирати средства девизних резерви Банке, коју усваја Извршни одбор.

Пласмани код централних банака и међународних финансијских институција нису ограничени.

Изузетак од претходних ставова чине средства на редовним текућим рачунима Банке код банака које немају наведени рејтинг, а користе се за потребе обављања платног промета са иностранством.

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)***Умањење вредности финансијских средстава*

Банка умањење вредности финансијских средстава (исказивање исправке вредности, односно резервисања за очекиване кредитне губитке), врши за износ очекиваних кредитних губитака финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности и финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат.

Очекивани кредитни губитак је износ садашње вредности процењених кредитних губитака, пондерисаних ризиком неиспуњења обавеза.

Финансијска средства се, на основу процене да ли је кредитни ризик значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава, сврставају у ниво обезвређења 1, 2 или 3.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 1 ако је процењено да имају низак кредитни ризик или ако кредитни ризик није значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава. За ова финансијска средства утврђује се износ дванаестомесечних очекиваних кредитних губитака.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 2 ако је процењено да је кредитни ризик значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 3 ако је процењено да је кредитни ризик значајно повећан, тако да се може сматрати да је вредност тих финансијских средстава кредитно умањена, и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)*****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)***

Финансијска средства чија је вредност кредитно умањена при стицању обавезно се сврставају у ниво 3 обезвређења и остају у том нивоу током читавог века трајања.

При дефинисању критеријума за процену повећања кредитног ризика који се сматра значајним, за сва финансијска средства за која се врши процена очекиваних кредитних губитака примењују се критеријуми који су у складу с критеријумима у употреби при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства, укључујући и разматрање квалитативних показатеља, а нарочито:

- промене утврђених (уговорених, прописаних или на други начин у складу с прописима установљених) услова финансијског средства који би се онда значајно разликовали од услова на тржишту,
- промене интерног/екстерног кредитног рејтинга дужника,
- значајних промена у привредној грани (у финансијским и/или економским условима),
- промене у пословном резултату дужника,
- значајног повећања кредитног ризика других финансијских средстава истог дужника,
- промене вредности средства обезбеђења или гаранције трећих лица,
- информација о истеку рока доспећа,
- других одговарајућих показатеља.

Независно од критеријума који се користе при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства – ако се не докаже супротно, сматра се да је дошло до значајног повећања кредитног ризика код свих финансијских средства која су доспела на последњи дан извештајног периода, а нису наплаћена у року од 30 дана од дана доспећа.

Вредност финансијског средства је обезвређена (credit - impaired assets) када настане један или више догађаја са штетним утицајем на процењени будући новчани ток тог финансијског средства, и тада се то средство сврстава у ниво обезвређења 3.

Докази обезвређења вредности свих финансијских средстава која подлежу процени очекиваних кредитних губитака укључују, нарочито, расположиве информације о следећим догађајима:

- значајним финансијским потешкоћама дужника,
- повреди уговора или других утврђених услова, као што је неизмирење обавеза или прекорачење доспећа,
- реструктурирању дуга из економских или правних разлога повезаних с финансијским потешкоћама дужника,
- очигледној могућности да ће над дужником бити покренут стечајни поступак или други облик финансијске реорганизације,
- престанку постојања активног тржишта за односно финансијско средство услед финансијских потешкоћа дужника,
- куповини или издавању финансијског средства уз велики дисконт који одражава настале кредитне губитке.

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)***Умањење вредности финансијских средстава (наставак)*

Независно од критеријума који се користе при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства – ако се не докаже супротно, сматра се да је финансијско средство прешло у статус неизмирења обавеза (ниво 3 обезвређења) ако је доспело на последњи дан извештајног периода, а није наплаћено у року дужем од 90 дана од дана доспећа.

Очекивани кредитни губици финансијских средстава процењују се за појединачно финансијско средство или за групу финансијских средстава са истим карактеристикама, при чему се узимају у обзир све релевантне и доступне квантитативне и квалитативне информације, и то оне које се односе на прошла, садашња и будућа догађања.

Начин на који се одређује да ли на извештајни датум финансијска средства имају низак кредитни ризик и поступци на основу којих се процењује да ли је на извештајни датум кредитни ризик значајно повећан у односу на дан почетног признавања, као и поступци за процену износа обезвређења, методе и технике које се користе за процену обезвређења, модели који се користе за мерење очекиваних кредитних губитака утврђени су у методологијама за процену обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака у оквиру надлежних организационих делова Банке, и то:

- готовине и текућих рачуна код банака,
- пласмана девизних резерви,
- финансијских средства која су прибављена у оквиру активности везаних за спровођење монетарне политике и инструмената предвиђених Законом и другим законима,
- чланске квоте код ММФ-а и средстава у специјалним правима вучења,
- остала средства и потраживања.

Природа **готовине и текућих рачуна код банака** у иностраној валути је таква да су ова средства тренутно расположива, те се сматра да су очекивани кредитни губитак за 12 месеци и за цео животни век трајања ових финансијских средстава једнаки. Докле год су ова финансијска средства тренутно расположива, сматра се да је кредитни ризик занемарљив и да је очекивани кредитни губитак у вези ових средстава једнак нули. Такође, имајући у виду да се средства на текућим рачунима код банака налазе код банака чији су кредитни рејтинзи инвестиционог ранга, ова средства имају низак кредитни ризик и сматра се да није дошло до значајног повећања кредитног ризика све док њихов кредитни рејтинг остане на том рангу. Немогућност располагања овим финансијским средствима дуже од једног радног дана, односно два радна дана у случају постојања техничких потешкоћа је основни индикатор да је њихова вредност кредитно умањена. Као додатне релевантне информације за одређивање статуса кредитно умањене вредности се могу користити и сазнања о кашњењу у извршавању обавеза других држалаца рачуна, односно кашњење у испуњењу обавеза према повериоцима, као и информације које објављују рејтинг агенције, као што је додељивање статуса D и друге информације о могућности покретања стечајног поступка.

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)*****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)***

Кредитни ризик **пласмана девизних резерви** (депозита и хартија од вредности у иностраној валути) се квантификује преко *default* модела, заснованог на вероватноћи губитка уговорене стране. Параметри за мерење кредитног ризика су следећи:

- износ изложен ризику (максималан износ који може постати губитак у случају настанка случаја немогућности измирења уговорне обавезе), који је једнак тржишној вредности пласираних средстава,
- вероватноћа губитка (вероватноћа да ће настати ситуација у којој уговорна страна неће моћи да испуни своју обавезу), која је, у зависности од композитног кредитног рејтинга банке/издаваоца, израчуната као просек *default* стопа за годину дана рејтинг агенција *Standard&Poor's* и *Moody's*,
- губитак за дати степен вероватноће, који се добија као $1 - \text{recovery rate}$ (ниво до кога се може надокнадити губитак услед немогућности уговорне стране да испуни своју обавезу) и
- очекивани кредитни губитак, који представља просечан потенцијални губитак тржишне вредности средстава који је последица неког догађаја на тржишту, а у вези је са кредитним ризиком.

Пласмани девизних резерви код банака, односно издавалаца чији је кредитни рејтинг инвестиционог ранга имају низак кредитни ризик. Снижење кредитног рејтинга за неки инструмент из пласмана девизних резерви на ниво за један степен нижи од инвестиционог ранга сматра се значајним повећањем кредитног ризика, у ком случају се примењује вредност параметра вероватноћа губитка за преостали век трајања финансијског средства израчунат као просек *default* стопа за одговарајући период рејтинг агенција *Standard&Poor's* и *Moody's*.

Свако кашњење уговорне стране у испуњењу обавеза дуже од једног радног дана, односно два радна дана у случају постојања техничких потешкоћа представља основни индикатор да је вредност пласмана девизних резерви кредитно умањена. Као додатне релевантне информације за опредељивање статуса кредитно умањене вредности ових средстава се могу користити и сазнања о кашњењу банке код које су пласирани депозити или издаваоца хартије од вредности у испуњењу обавеза према другим повериоцима, као и информације које објављују рејтинг агенције, као што је додељивање статуса D и друге информације о могућности покретања стечајног поступка.

Финансијска средства која су прибављена у оквиру активности везаних за спровођење монетарне политике и инструмената предвиђених Законом и другим законима су средства ниског кредитног ризика у случајевима измирења обавеза дужника о року доспећа, када се не очекују проблеми по основу кредитне способности дужника и када су иста покривена првокласним средствима обезбеђења.

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)*****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)***

Критеријуми за утврђивање значајног пораста кредитног ризика су неизмиривање обавеза дужника о року доспећа, смањење кредитне способности дужника, смањење вредности средстава обезбеђења, значајно повећање кредитног ризика код других финансијских средстава истог дужника, утицај економских, финансијских криза на глобално, и/или регионалном нивоу, специфични проблеми везани за поједине групације банака, проблеми у одржавању текуће ликвидности банака и проблеми везани за погоршавање показатеља ризичности пословања дужника.

Ова финансијска средства се сврставају у ниво обезвређења 3, уколико је дошло до значајног повећања кредитног ризика тако да се може сматрати да је вредност тих средстава кредитно умањена.

Критеријуми за утврђивање статуса неизмирења обавеза су: значајни проблеми у вези са кредитном способношћу дужника, реструктурирање из економских или правних разлога повезаних с финансијским потешкоћама дужника, могућност да ће над дужником бити покренут стечајни поступак или други облик финансијске реорганизације.

Процена очекиваних кредитних губитака код трансакција репо куповине хартија од вредности и кредита за ликвидност израчунава се као збир вредности свих могућих губитака, при чему се сваки пондерише вероватноћом настанка тог губитка. Процена вероватноће неизмирења обавеза врши се полазећи од кредитног рејтинга, односно стопе *default-a* рејтинг агенција *Standard&Poor's* и *Moody's* за РС као окружењу у коме послују дужници Банке а који се коригује стопом вероватноће губитка банке матице, као и интерном проценом рејтинга банака утврђеном на основу праћења основних индикатора ризика, анализе пословног модела, процене корпоративног управљања и система унутрашњих контрола, ризика који утичу на солвентност, ликвидност, адекватност капитала и адекватност ликвидних средстава, као и на основу оперативних података којима се интерно располаже.

За **остала средства и потраживања** Банке која су предмет процене кредитног ризика на нивоу дефинисаних група и подгрупа, процена очекиваних кредитних губитака врши се на основу просечних историјских стопа губитака за дефинисане сегменте, на основу матрица миграције, дужине кашњења у измирењу обавеза дужника и степена осигурања њихове наплате.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

Табеле које следе приказују стање и промене на рачунима исправке вредности и резервисања по основу очекиваних кредитних губитака ризику по врсти финансијског средства и нивоима обезвређења за 2018. годину, с тим да је умањење вредности које је приказано за 2017. годину извршено у складу са захтевима МРС 39:

Готовина и готовински еквиваленти

	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	2017.
Стање 1. јануара	-	-	840.057	840.057	976.647
Пренос у ниво 1	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-	-
Курсне разлике	-	-	30.992	30.992	(136.590)
Стање 31. децембра	-	-	871.049	871.049	840.057

Депозити

	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	2017.
Стање 1. јануара	5.206	-	2.657.875	2.663.081	3.141.093
Пренос у ниво 1	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-	-
Нове исправке вредности	25.870	-	-	25.870	-
Наплаћена потраживања	(27.108)	-	-	(27.108)	-
Курсне разлике	295	-	114.606	114.901	(483.218)
Стање 31. децембра	4.263	-	2.772.481	2.776.744	2.657.875

Хартије од вредности

	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	2017.
Стање 1. јануара	23.637	-	664.205	687.842	894.203
Пренос у ниво 1	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-	-
Нове исправке вредности	24.811	-	-	24.811	13
Наплаћена потраживања	(11.548)	-	(87.740)	(99.288)	-
Стање 31. децембра	36.900	-	576.465	613.365	894.216

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

Кредити и пласмани

	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	2017.
Стање 1. јануара	63.974	9.113	1.593.250	1.666.337	1.538.797
Пренос у ниво 1	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	(613)	613	-	-	-
Пренос у ниво 3	(1.928)	-	1.928	-	-
Нове исправке вредности	15.391	113	5.860	21.364	3.187
Наплаћена потраживања	(9.899)	(1.005)	(141.788)	(152.692)	(9.533)
Отписи	-	-	(98)	(98)	(57)
Остало	-	-	1.207	1.207	-
Стање 31. децембра	<u>66.925</u>	<u>8.834</u>	<u>1.460.359</u>	<u>1.536.118</u>	<u>1.532.394</u>

Остала средства

	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	2017.
Стање 1. јануара	6	13	3.275.764	3.275.783	3.851.467
Пренос у ниво 1	-	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	(1.808)	1.808	-	-	-
Пренос у ниво 3	(933)	-	933	-	-
Нове исправке вредности	2.771	1.013	763	4.547	70.195
Наплаћена потраживања	(36)	(2.403)	(2.024.933)	(2.027.372)	(45.242)
Курсне разлике	-	-	90.648	90.648	(437.834)
Отписи	-	-	(1.055.566)	(1.055.566)	(11.348)
Остало	-	-	-	-	(167)
Стање 31. децембра	<u>-</u>	<u>431</u>	<u>287.609</u>	<u>288.040</u>	<u>3.427.071</u>

Остала средства која не подлежу кредитном ризику обухватају залихе, дате авансе и разграничене накнаде и трошкове у укупном износу на дан 31. децембар 2018. године од 4.414.636 хиљаде динара (31. децембар 2017. године: 4.572.119 хиљаде динара).

У току 2018. године није вршена рекласификација, модификација нити репрограм финансијских средстава. Репрограм финансијских средстава означава измену уговорених услова тако да су повољнији за дужника од иницијално уговорених услова, при чему финансијско средство наставља да се приказује на исти начин, као под иницијалним условима.

Такође, у 2018. години не постоје финансијска средства која су кредитно обезвређена, а код којих су уговорени услови значајно измењени тако да долази до престанка признавања оригиналног средства и признавања новог финансијског средства.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава

а) Концентрација по регионима

У хиљадама динара	Србија	Европа	Америка и Канада	Азија	Остало	Укупно
Финансијска средства						
Готовина и текући рачуни код банака	14.531.310	144.012.809	106.900	-	52.759	158.703.778
Депозити	18.029	134.370.194	10.483.675	-	-	144.871.898
Хартије од вредности	4.287.363	495.763.369	195.320.585	78.217.274	-	773.588.591
Кредити и пласмани	1.011.133	-	-	-	-	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	-	8.074.435	-	-	8.074.435
Остала средства	477.425	347	5.270	-	-	483.042
Укупно 31. децембар 2018. године	20.325.260	774.146.719	213.990.865	78.217.274	52.759	1.086.732.877
Укупно 31. децембар 2017. године	13.215.023	697.080.033	245.079.810	29.620.869	119.898	985.115.633

б) Концентрација по делатностима

	Банке	Јавни сектор (држава и јавна предузећа)	Остале финансијске организације	Страна правна лица (осим банака)	Физичка лица	Остало	Укупно
Финансијска средства							
Готовина и текући рачуни код банака	158.703.778	-	-	-	-	-	158.703.778
Депозити	144.871.898	-	-	-	-	-	144.871.898
Хартије од вредности	137.672.864	4.287.363	3.782.188	627.846.176	-	-	773.588.591
Кредити и пласмани	536.992	-	-	-	474.141	-	1.011.133
Чланска квота у ММФу и средства у специјалним правима вучења	-	-	8.074.435	-	-	-	8.074.435
Остала средства	152.232	138.425	556	-	100.372	91.457	483.042
Укупно 31. децембар 2018. године	441.937.764	4.425.788	11.857.179	627.846.176	574.513	91.457	1.086.732.877
Укупно 31. децембар 2017. године	410.722.882	3.141.736	10.578.464	559.927.502	742.458	2.591	985.115.633

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава (наставак)

в) Концентрација по кредитном рејтингу

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Купонске обвезнице:		
AAA	498.704.305	498.544.563
AA+	36.985.324	31.981.883
AA	112.653.530	112.466.621
AA-	16.183.043	17.886.468
A+	64.660.261	40.897.585
A-	15.473.488	-
Укупно	744.659.951	701.777.120
Дисконтне хартије од вредности:		
AAA	4.070.249	17.796.240
AA+	20.571.028	7.892.890
Укупно	24.641.277	25.689.130
Орочени депозити:		
Без рејтинга (без ризика)*	362.663	2.903.449
AAA	75.294.473	98.606.217
AA	66.547.448	50.842.725
AA-	2.649.285	10.902.848
Укупно	144.853.869	163.255.239
Остала финансијска средства изложена кредитном ризику	172.577.780	94.394.144
Укупно	1.086.732.877	985.115.633

Депозити код Банке за међународна поравнања, Базел нису предмет одређивања кредитног рејтинга и третирају се као пласмани без ризика.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава (наставак)

Остала финансијска средства изложена кредитном ризику представљају средства која нису предмет улагања Банке у складу са смерницама за управљање девизним резервама и интерним инструкцијама и одражавају следећу структуру:

Остала финансијска средства изложена кредитном ризику	У хиљадама динара	
	31. децембар. 2018.	31. децембар 2017.
Средства на текућим рачунима код страних банака (користе се за обављање платног промета са иностранством):	144.172.468	73.228.799
- средства код међународних финансијских институција (без рејтинга)	11.690	11.000
- стране банке са рејтингом AAA	20.589.463	20.670.367
- стране банке са рејтингом AA+	123.353.055	52.341.720
- стране банке са рејтингом AA, AA-, A+ и A	94.138	56.041
- стране банке са рејтингом BBB+ и BB+	124.122	149.671
Средства на текућим рачунима код домаћих банака	14.531.310	7.949.426
Депозити (и камата) дати за стамбену изградњу запослених	18.030	18.909
Средства која се воде по амортизованој вредности	4.287.362	3.026.769
Средства у специјалним правима вучења	8.074.435	7.949.426
Остала средства без рејтинга	1.494.175	1.575.697
Укупно	172.577.780	94.394.144

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности обухвата како ризик немогућности да се средства Банке финансирају изворима подједнаке рочности и каматне стопе, тако и ризик немогућности наплате средстава по одговарајућој цени и у одређеном времену.

Свакодневне активности Банке усмерене су на обезбеђење потребне ликвидности, односно измирење свих обавеза у року доспећа. Банка процењује ризик ликвидности тако што идентификује и контролише промене у изворима финансирања који су потребни да би се достигли пословни циљеви утврђени у стратегији Банке. Поред тога, као део стратегије управљања ризиком ликвидности, Банка поседује портфолио ликвидне aktive, као што су средства на рачунима код иностраних банака и обвезнице које су емитовале најразвијеније земље, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције с подршком тих држава, као и обвезнице издате на основу првокласног средства обезбеђења, а у складу са смерницама за управљање девизним резервама.

Табела која следи представља анализу рокова доспећа финансијских средстава и обавеза Банке на основу уговорених услова плаћања или претпостављене ликвидности. Рокови доспећа финансијских средстава и обавеза одређени су на основу преосталог периода на дан биланса стања у односу на утврђени рок доспећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

	У хиљадама динара						
	До једног месеца	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рока	Укупно
Готовина и текући рачуни код банака	336.376.900	-	-	-	-	-	336.376.900
Депозити	85.319.825	24.598.425	34.671.175	-	18.029	264.444	144.871.898
Потраживања по основу деривата	-	-	-	-	-	43.481	43.481
Хартије од вредности	5.361.378	85.343.608	266.345.804	416.537.800	-	10.319.458	783.908.048
Кредити и пласмани	6.527	-	4	1.548	472.589	530.465	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.074.435	-	-	-	-	94.155.525	102.229.960
Остала средства	416.316	-	-	425	-	66.301	483.042
	<u>435.555.381</u>	<u>109.942.033</u>	<u>301.016.983</u>	<u>416.539.773</u>	<u>490.618</u>	<u>105.379.674</u>	<u>1.368.924.462</u>
Обавезе по основу деривата	-	-	-	-	-	39.851	39.851
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	363.216.106	-	-	2.439.937	-	217.467.350	583.123.393
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	204.122.182	-	1.576.687	-	-	78.530.938	284.229.807
Обавезе према ММФ-у	-	-	-	-	-	102.305.491	102.305.491
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	-	182.611.179	182.611.179
Остале обавезе	1.570.998	-	-	-	-	273.890	1.844.888
	<u>568.909.286</u>	<u>-</u>	<u>1.576.687</u>	<u>2.439.937</u>	<u>-</u>	<u>581.228.699</u>	<u>1.154.154.609</u>
Рочна неусклађеност на дан 31. децембра 2018. Године	<u>(133.353.905)</u>	<u>109.942.033</u>	<u>299.440.296</u>	<u>414.099.836</u>	<u>490.618</u>	<u>(475.849.025)</u>	<u>214.769.853</u>
Кумулативна неусклађеност на дан 31. децембар 2018. Године	<u>(133.353.905)</u>	<u>(23.411.872)</u>	<u>276.028.424</u>	<u>690.128.260</u>	<u>690.618.878</u>	<u>214.769.853</u>	<u>-</u>
Рочна неусклађеност на дан 31. децембра 2017. Године	<u>(183.053.970)</u>	<u>88.972.910</u>	<u>237.285.539</u>	<u>454.289.173</u>	<u>650.342</u>	<u>(403.416.499)</u>	<u>194.727.495</u>
Кумулативна неусклађеност на дан 31. децембар 2017. Године	<u>(183.053.970)</u>	<u>(94.081.060)</u>	<u>143.204.479</u>	<u>597.493.652</u>	<u>598.143.994</u>	<u>194.727.495</u>	<u>-</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Структура доспећа средстава и обавеза на дан 31. децембра 2018. године указује на постојање рочне неусклађености средстава и обавеза преосталог периода доспећа до 1 месеца, пре свега због значајног учешћа трансакционих депозита у динарима преосталог периода доспећа до 1 месеца. Ове обавезе у укупном износу од 568.909.286 хиљада динара односе се на обавезну резерву банака у динарима у износу од 182.229.590 хиљада динара, трансакционе депозите Министарства финансија и Управе за трезор у износу од 180.557.572 хиљада динара, новац у трезорима банака и Управи за трезор у износу од 50.012.458, обавезе по основу репо-трансакција у износу од 16.500.000 хиљада динара, централне депозите у динарима у износу од 14.531.310 хиљаде динара, вишкове ликвидних средстава у износу од 37.879.570 хиљада динара, остале трансакционе депозите у инострану валути у износу од 85.627.788 хиљада динара и остале обавезе у износу од 1.570.998 хиљаде динара.

Рочна неусклађеност произилази из специфичности Банке као централне банке, њене улоге као главне монетарне установе и регулатора банкарског система, као и њене функције да самостално и независно утврђује и спроводи монетарну и девизну политику. Токови динарске ликвидности у банкарском сектору зависе од спровођења монетарне политике Банке и активности државе и у том смислу се ове обавезе, са аспекта Банке, не могу посматрати као краткорочне обавезе у класичном смислу, већ као специфичне обавезе чији се износи и рокови доспећа усклађују с циљевима и мерама монетарне политике.

Рочност већине обавеза Банке зависи од природе инструмената монетарне политике. Промене у вези са обавезном резервом, репо-трансакцијама и депоновањем вишкова ликвидних средстава банака у динарима, као и депозита државе у динарима, не представљају по аутоматизму смањену или повећану ликвидну обавезу Банке, већ најчешће промену у структури обавеза Банке, имајући у виду последично преливање средстава између банака, између банака и државе, као и промену појединих врста потраживања банака од Банке, и следствено томе обавеза Банке (смањење пласмана путем репо-операција доводи до повећања стања на жиро-рачунима банака и/или рачунима депозитних вишкова, али укупне билансне обавезе Банке могу остати на истом нивоу).

С друге стране, девизне обавезе Банке, укључујући и потенцијалне девизне обавезе по основу интервенција на девизном тржишту, обезбеђене су високо ликвидним девизним средствима којима управља Банка у складу са Стратешким смерницама за управљање девизним резервама Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности

Упоредни преглед књиговодствених вредности (након корекција за обезвређење) и фер вредности свих позиција финансијске имовине и обавеза Банке на дан 31. децембра 2018. и 2017. године:

	Књиговодствена вредност		У хиљадама динара Фер вредност	
	2018.	2017.	2018.	2017.
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	336.376.900	210.176.735	336.376.900	210.176.735
Депозити	144.871.898	163.274.147	144.871.898	163.274.147
Потраживања по основу деривата	43.481	37.172	43.481	37.172
Хартије од вредности	783.908.048	740.424.758	783.908.048	740.424.758
Кредити и пласмани	1.011.133	1.145.859	1.011.133	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	102.229.960	100.376.672	102.229.960	100.376.672
Остала средства	483.042	373.758	483.042	373.758
Укупно	1.368.924.462	1.215.809.101	1.368.924.462	1.215.809.101
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	39.851	35.365	39.851	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	583.123.393	484.110.032	583.123.393	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	284.229.807	268.456.537	284.229.807	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	102.305.491	100.427.584	102.305.491	100.427.584
Готов новац у оптицају	182.611.179	163.944.539	182.611.179	163.944.539
Остале обавезе	1.844.888	4.107.549	1.844.888	4.107.549
Укупно	1.154.154.609	1.021.081.606	1.154.154.609	1.021.081.606

Хијерархија фер вредности

Банка мери фер вредност финансијске имовине користећи следећу хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе при вредновању:

- Ниво 1: Званичне тржишне цене на активном тржишту за идентичне инструменте,
- Ниво 2: Улазни подаци нису тржишне цене за идентичне инструменте, али су информације доступне и уочљиве било директно (на пример цене) или индиректно (на пример изведено из цене). Ова категорија обухвата инструменте који се мере путем званичних тржишних цена на активном тржишту за сличне инструменте, званичних тржишних цена за исте или сличне инструменте на тржишту које се сматра мање активним или других техника процене у којима су сви значајнији улази директно или индиректно доступни на тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

- Ниво 3: Улазни подаци нису доступни и уочљиви. Ова категорија обухвата све инструменте чија се процена врши на бази улаза који нису доступни и уочљиви и као такви имају значајан ефекат на процену вредности инструмента. Ова категорија обухвата инструменте који се вреднују на основу званичне цене за сличне инструменте, где су значајне корекције или претпоставке потребне да би одразиле разлике између инструмената.

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се воде по фер вредности

Фер вредност финансијских средстава и обавеза које се воде по фер вредности, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, може бити приказана како следи:

На дан 31. децембра 2018. године	У хиљадама динара			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Потраживања по основу деривата	-	43.481	-	43.481
Хартије од вредности	769.301.228	-	10.319.457	779.620.685
Укупно:	769.301.228	43.481	10.319.457	779.664.166
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	-	39.851	-	39.851
Укупно:	-	39.851	-	39.851
На дан 31. децембра 2017. године	У хиљадама динара			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Потраживања по основу деривата	-	37.172	-	37.172
Хартије од вредности	727.466.250	-	9.931.739	737.397.989
Укупно:	727.466.250	37.172	9.931.739	737.435.161
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	-	35.365	-	35.365
Укупно:	-	35.365	-	35.365

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се воде по фер вредности (наставак)

а) Финансијска средства и обавезе по фер вредности - обавезно

Потраживања по основу деривата у износу од 43.481 хиљаду динара на дан 31. децембра 2018. године (2017: *Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању* 37.172 хиљаде динара), односе се на позитивну промену фер вредност деривата (своп трансакција куповине и продаје девиза), која се исказује као средство.

Обавезе по основу деривата у износу од 39.851 хиљаду динара на дан 31. децембра 2018. године (2017: *Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању* 35.365 хиљада динара), односе се на негативну промену фер вредност деривата и исказују се као обавеза.

Инпути за обрачун фер вредности свопа доступни на тржишту су важећа референтна стопа НБС, EURIBOR стопа одговарајуће рочности и важећи званични средњи курс EURRSD.

Хартије од вредности у износу од 769.301.228 хиљада динара на дан 31. децембра 2018. године (2017: *Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању* 727.503.422 хиљаде динара), распоређене у ниво 1 хијерархије фер вредности, односе се на државне обвезнице (укључујући и државне ХоВ са променљивом каматном стопом Floating Rate Notes – FRN), ХоВ јавног сектора (Supranational, Subnational, Agencies, Sovereign) укључујући и FRN, ХоВ с квалитетним средством обезбеђења (covered bonds), као и државне дисконтне ХоВ (T-bills) и вреднује се по фер вредности на бази објављених цена на финансијским тржиштима.

б) Финансијска средства по фер вредности - опционо

Хартије од вредности у вредности 10.319.457 хиљада динара на дан 31. децембра 2018. године (2017: *Финансијска средства расположива за продају* 9.931.739 хиљада динара), распоређене су у ниво 3 хијерархије фер вредности и односе се на учешће у капиталу у Банци за међународна поравнања Базел (у даљем тексту: БИС Базел), где Банка поседује 2.920 акција. Банка ове акције води по фер вредности, на бази нето садашње вредности БИС Базел акција, дисконтване за 30%, а у складу с обавештењем БИС Базел достављеног Банци 2009. године.

Овај метод обрачуна фер вредности утврђен је на бази одлуке Међународног суда у Хагу, која се односи на откуп акција БИС Базел 2001. године и на утврђивање вредности акције БИС Базел на бази његове нето имовине умањене за 30% као основе за евидентирање свих наредних трансакција у вези акција, што је као устаљена пракса централних банака.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2018. године
33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Информације о фер вредности (наставак)***Хијерархија фер вредности (наставак)*

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности

Процењена фер вредност финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2018. Године	У хиљадама динара				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Фер вредност укупно	Књиговодстве- на вредност
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни код банака	-	336.376.900	-	336.376.900	336.376.900
Депозити	-	-	144.871.898	144.871.898	144.871.898
Хартије од вредности	-	4.287.363	-	4.287.363	4.287.363
Кредити и пласмани	-	-	1.011.133	1.011.133	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	8.074.434	94.155.526	102.229.960	102.229.960
Остала средства	-	-	483.042	483.042	483.042
Укупно		348.738.697	240.521.599	589.260.296	589.260.296
Финансијске обавезе					
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	-	-	583.123.393	583.123.393	583.123.393
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	-	-	284.229.807	284.229.807	284.229.807
Обавезе према ММФ-у	-	-	102.305.491	102.305.491	102.305.491
Готов новац у оптицају	-	-	182.611.179	182.611.179	182.611.179
Остале обавезе	-	-	1.844.888	1.844.888	1.844.888
Укупно:	-	-	1.154.114.758	1.154.114.758	1.154.114.758

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се не воде по фер вредности (наставак)

На дан 31. децембра 2017. године	У хиљадама динара			Фер вредност укупно	Књиговодствена вредност
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3		
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни					
код банака	-	210.176.735	-	210.176.735	210.176.735
Депозити	-	-	163.274.147	163.274.147	163.274.147
Хартије од вредности	-	3.026.769	-	3.026.769	3.026.769
Кредити и пласмани	-	-	1.145.859	1.145.859	1.145.859
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	7.949.426	92.427.246	100.376.672	100.376.672
Остала средства	-	-	373.758	373.758	373.758
Укупно	-	221.152.930	257.221.010	478.373.940	478.373.940
Финансијске обавезе					
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	-	-	484.110.032	484.110.032	484.110.032
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	-	-	268.456.537	268.456.537	268.456.537
Обавезе према ММФ-у	-	-	100.427.584	100.427.584	100.427.584
Готов новац у оптицају	-	-	163.944.539	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	-	-	4.107.549	4.107.549	4.107.549
Укупно:	-	-	1.021.046.241	1.021.046.241	1.021.046.241

За финансијска средства и обавезе који се не воде по фер вредности, фер вредност је размотрена само у сврху обелодањивања података о процењеној фер вредности ових инструмената. Руководство Банке сматра да нема материјално значајних разлика између књиговодствене и фер вредности појединих позиција финансијских средстава и обавеза узимајући у обзир специфичан положај Банке као централне банке.

У наставку су приказане главне методе и претпоставке које су биле коришћене у процени фер вредности финансијских инструмената приказаних у табели изнад на дан 31. децембар 2018. године и за које није било промена у претпоставкама у односу на дан 31. децембар 2017. године:

- књиговодствена вредност представља разумну процену фер вредности следећих финансијских средстава и обавеза које су претежно краткорочне (до годину дана од дана 31. децембра 2018. године):
 - Готовина и текући рачуни код банака, у износу 336.376.900 хиљада динара
 - Депозити, у износу 144.589.425 хиљада динара
 - Хартије од вредности, у износу 4.287.363 хиљада динара
 - Кредити и пласмани, у износу 6.531 хиљаду динара
 - Средства код ММФ-у, у износу 8.074.435 хиљада динара
 - Остала средства, у износу 416.316 хиљада динара
 - Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама, у износу 363.216.106 хиљада динара

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

- Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима, у износу од 205.698.869 хиљада динара
- Остале обавезе, у износу од 1.570.998 хиљада динара
- процењена фер вредност следећих финансијских средстава и обавеза које су претежно дугорочног карактера (више од годину дана од дана 31. децембра 2018. године):
 - Дугорочне депозите у износу од 282.473 хиљаде динара, чине *call* депозити и наменски депозити за стамбене потребе, а који немају прецизиран рок доспећа
 - Кредити и пласмани, у износу од 1.004.602 хиљаде динара, делом (474.137 хиљада динара) их чине кредити и пласмани чији се износи редовно ревалоризују применом стопе раста цена на мало у РС а највише до висине стопе раста просечне нето зараде у привреди РС, као и усклађивањем с кретањем просечне уговорене цене градње квадратног метра или променом курса динара у односу на евро, а делом (530.465 хиљада динара) износ кредита који је у потпуности обезбеђен депозитом
 - Чланска квота у ММФ-у у износу 94.155.525 хиљада динара, средства која немају рок доспећа
 - Остала средства, у износу 66.726 хиљада динара
 - Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама, у износу 219.907.287 хиљада динара, а које у највећој мери (99%) чине обавезе без рока доспећа
 - Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима, у износу од 78.530.938 хиљада динара чине обавезе без рока доспећа
 - Обавезе према ММФ-у, у износу од 102.305.491 хиљаду динара, обавезе које немају рок доспећа
 - Готов новац у оптицају, у износу 182.611.179 хиљада динара, обавезе које немају рок доспећа
 - Остале обавезе, у износу 273.890 хиљада динара,

Према мишљењу руководства Банке фер вредност не одступа значајно од књиговодствене вредности тих финансијских средстава и обавеза исказаних у финансијским извештајима Банке, имајући у виду да се иста односе на финансијска средства и финансијске обавезе које проистичу из обављања функција Банке као централне банке и чији износи и рокови доспећа првенствено зависе од циљева и мера монетарне политике, односно на дан 31. децембар 2018. године 99,48% износа средстава која су претежно дугорочног карактера је без рока доспећа (31. децембар 2017. године: 99,31%), и 99,60% обавеза које су претежно дугорочног карактера је без рока доспећа (31. децембар 2017 године: 99,36%). Хијерархија фер вредности (одмеравања фер вредности) финансијских средстава и обавеза претежно дугорочног карактера које се не воде по фер вредности је ниво 3 у хијерархији фер вредности.

Током 2018. и 2017. године није било преноса између нивоа хијерархије фер вредности финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа обухвата ризик од промене каматних стопа који би могао проузроковати да каматносна актива и пасива доспеју или се поново уговарају у различито време и у различитом обиму. Банка управља каматним ризиком тако што:

- утврђује каматне стопе, прати их и прилагођава ради остварења циљева усвојене монетарне политике (обавезна резерва у динарима и страној валути, репо послови);
- држи депозите државе и државних институција, држи средства на текућим рачунима и ороченим депозитима код иностраних банака и ангажује средства у купонске хартије од вредности, односно обвезнице које су емитовале најразвијеније државе, квалитетне финансијске институције с њиховом подршком и међународне финансијске институције, као и дисконтне хартије од вредности, које се односе на благајничке записе емитоване од стране најразвијенијих држава.

Промена каматних стопа за 100 базних поена искључујући ефекат промене каматних стопа на финансијска средства (хартије од вредности) које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат, на дан биланса стања би повећала (смањила) капитал и нето резултат Банке у износима који су приказани у табели испод. Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно девизни курсеви, остају непромењене. Анализа је урађена на исти начин за 2017. годину.

	У хиљадама динара			
	31. децембар 2018.			
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	1.440.024	(1.440.024)	1.440.024	(1.440.024)
Депозити	1.448.719	(1.448.719)	1.448.719	(1.448.719)
Кредити и пласмани	4.741	(4.741)	4.741	(4.741)
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	42.616	(42.616)	42.616	(42.616)
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	80.744	(80.744)	80.744	(80.744)
	3.016.845	(3.016.845)	3.016.845	(3.016.845)
Финансијске обавезе				
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(2.433.724)	2.433.724	(2.433.724)	2.433.724
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	(354.063)	354.063	(354.063)	354.063
Обавезе према Међународном монетарном фонду	(79.723)	79.723	(79.723)	79.723
	(2.867.510)	2.867.510	(2.867.510)	2.867.510
Нето ефекат	149.335	(149.335)	149.335	(149.335)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

	У хиљадама динара			
	31. децембар 2017.			
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп Повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп Смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	731.318	(731.318)	731.318	(731.318)
Депозити	1.632.741	(1.632.741)	1.632.741	(1.632.741)
Кредити и пласмани	6.357	(6.357)	6.357	(6.357)
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	28.496	(28.496)	28.496	(28.496)
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	79.494	(79.494)	79.494	(79.494)
	2.478.406	(2.478.406)	2.478.406	(2.478.406)
Финансијске обавезе				
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(2.487.971)	2.487.971	(2.487.971)	2.487.971
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	(294.579)	294.579	(294.579)	294.579
Обавезе према Међународном монетарном фонду	(87.548)	87.548	(87.548)	87.548
	(2.870.098)	2.870.098	(2.870.098)	2.870.098
Нето ефекат	(391.692)	391.692	(391.692)	391.692

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Изложеност ризику од промене каматних стопа на дан 31. децембра 2018. године приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара		
	Каматносно- позиције	Некаматно- сно позиције	Укупно
Финансијска средства			
Готовина и текући рачуни код банака	144.002.436	192.374.464	336.376.900
Депозити	144.871.887	11	144.871.898
Потраживања по основу деривата	-	43.481	43.481
Хартије од вредности	783.882.289	25.759	783.908.048
Кредити и пласмани	474.141	536.992	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.074.434	94.155.526	102.229.960
Остала средства	-	483.042	483.042
Укупно	1.081.305.187	287.619.275	1.368.924.462
Финансијске обавезе			
Обавезе по основу деривата	-	39.851	39.851
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	243.372.395	339.750.998	583.123.393
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	213.846.546	70.383.261	284.229.807
Обавезе према ММФ-у	7.972.323	94.333.168	102.305.491
Готов новац у оптицају	-	182.611.179	182.611.179
Остале обавезе	-	1.844.888	1.844.888
Укупно	465.191.264	688.963.345	1.154.154.609
Нето изложеност на дан			
31. децембра 2018. године	616.113.923	(401.344.070)	214.769.853
31. децембра 2017. године	527.513.493	(332.785.998)	194.727.495

Сензитивност на тржишне ризике у вези с финансијским средствима по фер вредности кроз остали резултат

Две основне методе које Банка користи у квантификавању тржишних ризика у односу на финансијска средства су: вредновање ризика („Value-at-Risk“ или „VaR“) и тест стреса („Stress test“). Први метод се користи да би се антиципирао максимални могући губитак у нормалним, док се други користи за предвиђање губитака у екстремним тржишним условима.

VaR

VaR представља метод који с високим степеном вероватноће (95% или 99%) процењује укупни губитак који у датом временском интервалу неће бити прекорачен.

Када се VaR (95%) израчуна на месечном нивоу, за укупан портфолио прерачунат у EUR на дан 31. децембра 2018. године, само у 5% случајева можемо очекивати губитак већи од 1,24% или RSD 13.500 милиона (EUR 114,22 милиона).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Сензитивност на тржишне ризике у вези с финансијским средствима по фер вредности кроз остали резултат (наставак)

VaR (наставак)

Посматрано на дан 31. децембра 2017. године, за портфолио прерачунат у EUR, само у 5% случајева могли смо очекивати губитак већи од 1.42% или RSD 13.835 милиона (EUR 116,78 милиона).

Тест стреса

Уколико наступе екстремни тржишни услови, као допуна VaR анализе, користи се тест стреса који представља модел који на бази дурације и конвексности портфолија предвиђа могући ефекат промене каматних стопа и осталих негативних сценарија на вредност портфолија.

За Банку је најважнији сценарио могући неочекивани скок каматних стопа (пад цена хартија од вредности), па се тако израчунава шта би се десило са укупним портфолиом уколико каматне стопе порасту за 100 базних поена (1%). Да су каматне стопе порасле за 1% на дан 31. децембра 2018. године, портфолио би изгубио RSD 9.012 милиона.

Укупан ефекат пораста каматних стопа за 100 базних поена на портфолио на дан 31. децембра 2017. године износио би RSD 10.077 милиона.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик

Банка се излаже девизном ризику кроз трансакције у иностраној валути. Излагање ризику доводи до пораста позитивних и негативних курсних разлика, које се евидентирају у билансу успеха. Излагање девизном ризику јавља се по основу монетарне активе и пасиве, које нису деноминоване у обрачунској валути Банке. Банка управља девизним ризиком преко политике утврђивања валутне структуре активе, у складу са очекиваним девизним обавезама у будућности.

Слабљење динара у износу од 10% у односу на EUR, USD, CHF и SDR на дан 31. децембра 2018. године би смањило капитал и смањило добит/повећало губитак Банке у износу од 82.168.021 хиљаду динара (2017. година: 75.840.486 хиљада динара). Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно каматне стопе, остају непромењене.

Јачање динара у износу од 10% у односу на дате валуте имало би исти али супротан ефекат, уз исту претпоставку да све остале варијабле остају непромењене.

Анализа изложености девизном ризику финансијских средстава и обавеза по валутама на дан 31. децембра 2018. године је следећа:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

33. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик (наставак)

	У хиљадама динара								
	EUR	USD	SDR	GBP	CAD	Остале валуте	Укупно стране валуте	RSD	Укупно
Финансијска средства									
Готовина и текући рачуни код банака	308.593.293	5.174.862	-	89.521	161.752	7.826.090	321.845.518	14.531.382	336.376.900
Депозити	63.234.111	76.256.404	-	4.225.028	1.137.882	444	144.853.869	18.030	144.871.899
Потраживања по основу деривата	-	-	-	-	-	-	-	43.481	43.481
Хартије од вредности	418.900.420	317.681.890	10.318.847	17.693.293	19.313.598	-	783.908.048	-	783.908.048
Кредити и пласмани	-	-	-	-	-	-	-	1.011.133	1.011.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	-	102.229.960	-	-	-	102.229.960	-	102.229.960
Остала средства	25.597	3.188	-	35	-	789	29.609	453.433	483.042
	790.753.421	399.116.344	112.548.807	22.007.877	20.613.232	7.827.323	1.352.867.04	16.057.459	1.368.924.463
Финансијске обавезе									
Обавезе по основу деривата	-	-	-	-	-	-	-	39.851	39.851
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	279.579.254	3.350.554	-	9	-	268	282.930.085	300.193.308	583.123.393
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	98.032.509	3.480.605	1.207	130.423	10.724	510.578	102.166.046	182.063.761	284.229.807
Обавезе према ММФ-у	-	-	102.305.491	-	-	-	102.305.491	-	102.305.491
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	-	-	-	182.611.179	182.611.179
Остале обавезе	748.976	160.066	-	4.038	18.069	156.940	1.088.089	756.799	1.844.888
	378.360.739	6.991.225	102.306.698	134.470	28.793	667.786	488.489.711	665.664.898	1.154.154.609
Нето изложеност на дан 31. децембра 2018. године	412.392.682	392.125.119	10.242.109	21.873.407	20.584.439	7.159.537	864.377.293	(649.607.439)	214.769.854
Нето изложеност на дан 31. децембра 2017. године	370.107.400	372.462.975	9.880.001	20.039.487	19.308.239	5.926.469	797.724.571	(602.997.076)	194.727.495

Валутна неусклађеност имовине и обавеза произилази из специфичности Банке као централне банке, њене улоге као главне монетарне институције и регулатора банкарског система, као и њене функције да самостално и независно утврђује и спроводи монетарну и девизну политику и у оквиру тога управља девизним резервама на начин којим се доприноси несметаном испуњењу обавеза Републике Србије према иностранству

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

34. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА

Следеће табеле презентују класификацију имовине и обавеза у складу са очекиваним периодом њихове реализације (обртне/сталне ставке), са стањем на дан 31. децембра 2018. и 31. децембра 2017. године:

У хиљадама динара 31. децембар 2018.				
	Обртна ставка (до 12 месеци)	Стална ставка (преко 12 месеци)	Без рока	Укупно
АКТИВА				
Готовина и текући рачуни код Банака	336.376.900	-	-	336.376.900
Злато и остали племенити метали	87.752.490	-	-	87.752.490
Депозити	144.938.533	18.029	264.444	145.221.006
Потраживања по основу деривата	-	-	43.481	43.481
Хартије од вредности	357.050.790	416.537.800	10.319.458	783.908.048
Кредити и пласмани	6.531	474.137	530.465	1.011.133
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	8.074.435	-	94.155.525	102.229.960
Нематеријална улагања	-	155.940	-	155.940
Некретнине, постројења и опрема	-	18.848.674	-	18.848.674
Инвестиционе некретнине	-	407.692	-	407.692
Остала средства	4.830.951	426	66.301	4.897.678
УКУПНО АКТИВА	939.030.630	436.442.698	105.379.674	1.480.853.002
ОБАВЕЗЕ				
Обавезе по основу деривата	-	-	39.851	39.851
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	363.413.611	2.439.937	217.467.350	583.320.898
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	205.706.228	-	78.530.938	284.237.166
Обавезе према Међународном монетарном фонду	14.617	-	102.305.491	102.320.108
Резервисања	1.138.038	156.157	-	1.294.195
Текуће пореске обавезе	426.343	-	-	426.343
Готов новац у оптицају	-	-	182.611.179	182.611.179
Остале обавезе	1.836.568	-	273.890	2.110.458
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	572.535.405	2.596.094	581.228.699	1.156.360.198
НЕТО АКТИВА	366.495.225	433.846.604	(475.849.025)	324.492.804

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

34. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА (наставак)

У хиљадама динара
31. децембар 2017.

	Обртна ставка (до 12 месеци)	Стална ставка (преко 12 месеци)	Без рока	Укупно
АКТИВА				
Готовина и текући рачуни код банака	210.176.735	-	-	210.176.735
Злато и остали племенити метали	80.767.776	-	-	80.767.776
Депозити	162.292.126	18.908	1.124.326	163.435.360
Потраживања по основу деривата	-	-	37.172	37.172
Хартије од вредности	272.933.348	457.559.671	9.931.739	740.424.758
Кредити и пласмани	10.606	635.644	499.609	1.145.859
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	7.978.185	-	92.427.246	100.405.431
Нематеријална улагања	-	112.425	-	112.425
Некретнине, постројења и опрема	-	20.233.103	-	20.233.103
Инвестиционе некретнине	-	467.609	-	467.609
Остала средства	4.877.231	1	68.645	4.945.877
УКУПНО АКТИВА	739.036.007	479.027.361	104.088.737	1.322.152.105
ОБАВЕЗЕ				
Обавезе по основу деривата	-	-	35.365	35.365
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	289.617.694	3.274.707	191.447.211	484.339.613
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	217.154.968	-	51.305.462	268.460.430
Обавезе према Међународном монетарном фонду	9.564	-	100.427.584	100.437.147
Резервисања	1.230.217	182.482	-	1.412.699
Текуће пореске обавезе	454.479	-	-	454.479
Готов новац у оптицају	-	-	163.944.539	163.944.539
Остале обавезе	4.410.309	-	345.075	4.755.384
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	512.877.231	3.457.189	507.505.236	1.023.839.656
НЕТО АКТИВА	226.158.776	475.572.172	(403.418.499)	298.312.449

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

35. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2018. године Банка води судске спорове у укупном процењеном износу од 10.842.828 хиљада динара, од чега се 156.157 хиљада динара односи на спорове у којима је процењен негативан исход за Банку, и у тај износ су укључени судски трошкови и процењени износ евентуалних затезних камата, док се износ од 10.686.671 хиљада динара односи на спорове у којима је процењен позитиван исход за Банку.

Као што је обелодањено у напмени 27, на дан 31. децембра 2018. године Банка је формирала резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи из напред наведених судских спорова у износу 156.157 хиљада динара (31. децембра 2017. године, у износу 182.482 хиљаде динара). Резервисање је формирано на основу процене правних заступника Банке у вези са статусом спорова у току, у којима се Банка јавља на страни туженог, односно тужиоца, у износу који одговара најбољој процени у погледу издатака који ће настати у случају негативног исхода. Руководство Банке сматра да није могуће предвидети крајњи исход судских спорова који су у току с високим степеном прецизности, али процењује да неће бити материјално значајних губитака по основу судских спорова у току, изнад износа за који је формирано резервисање.

36. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА**Трансакције са државом и државним органима Републике Србије**

У складу са Законом, Банка је централна банка Републике Србије и обавља функције утврђене тим и другим законом. Република Србија је власник целокупног капитала Банке.

Банка, органи банке и чланови ових органа у обављању својих функција не примају нити траже упутства од државних органа и организација, као ни од других лица. Државни органи и организације као ни друга лица не могу угрожавати самосталност и независност банке, нити могу вршити утицај на Банку, органе Банке и чланове ових органа у обављању њихових функција. Не угрожавајући остваривање својих циљева, Банка, уз сагласност Владе, може заступати Републику Србију у међународним финансијским организацијама и институцијама и другим облицима међународне сарадње.

Осим наведеног, Банка обавља и следеће послове за рачун Републике Србије:

- води систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом, односно закљученим уговором;
- обавља послове фискалног агента у име и за рачун Републике Србије у вези са задуживањем Републике Србије у иностранству, односно послове у вези с повлачењем средстава и отплатом обавеза према иностранству;
- послове издавања дугорочних хартија од вредности који се односе на чланство Републике Србије у Међународном монетарном фонду;
- измиривање обавеза Републике Србије по основу чланства у Међународном монетарном фонду;
- друге послове за Републику Србију, државне органе и институције, у складу са законом односно закљученим уговором.

Банка плаћа камату на средства система консолидованог рачуна трезора и других рачуна утврђених законом у складу са уговором закљученим с депонентом. За послове и услуге пружене држави, Банка наплаћује накнаду у складу с јединственом тарифом по којој Банка наплаћује накнаду за извршење својих услуга или на основу закљученог уговора.

36. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)**Трансакције са државом и државним органима Републике Србије (наставак)**

Према Закону, Банка не може одобравати кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица Републици Србији, аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе, јавним предузећима и другим правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе имају контролно учешће, нити може давати гаранције за измирење обавеза тих субјеката или на други начин обезбеђивати измирење њихових обавеза.

Банка не може непосредно куповати хартије од вредности које издају поменути субјекти.

По том основу Република Србија, њена министарства, агенције и јавна предузећа у смислу наведених одредби Закона се не сматрају повезаним лицима са Банком.

Покриће губитка/расподела добити

У складу са Законом, после достизања износа минималног основног капитала (ст. 3. члан 77.), и износа посебних резерви (ст. 4. члан 77.), добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви, Банка расподељује 70% у корист буџета Републике Србије.

Остварени губитак Банке (ст. 1 члан 78.) покрива се из посебних резерви и основног капитала изнад нивоа минималног основног капитала, а ако наведена средства нису довољна – из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, издаје Република Србија и преноси Банци (напомена 31).

Послови у име и за рачун државе

Послови у име и за рачун Републике Србије, односе се на послове у вези са исплатом старе девизне штедње, зајма за привредни развој, затим на евиденцију јавног дуга Републике Србије и остало.

Послови у име и за рачун Републике Србије исказани су у ванбилансним ставкама, узимајући у обзир да се Банка код ових послова јавља у улози агента или само води евиденцију о јавном дугу.

Трансакције са кључним руководиоцима

Банка сматра да је кључно руководство: председник и чланови Савета, гувернер, вицегувернери, генерални секретар, директор Управе за надзор, руководиоци, заменици и помоћници руководиоца организационих јединица и директори одељења.

Руководство Банке добија накнаду за свој рад у Банци и не поседује уделе у капиталу Банке.

Поред нето зарада руководству, Банка плаћа и доприносе на зараде у складу са законском регулативом. Нето зараде руководства такође подлежу плаћању годишњег пореза на доходак грађана. Банка руководству не исплаћује накнаде по престанку запослења нити компензира њихов рад плаћањима у акцијама или капиталу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

36. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Трансакције са кључним руководиоцима (наставак)

Накнаде кључном руководству Банке приказане су у следећој табели:

Функција	У хиљадама динара			
	Бруто износи исплаћени у 2018.	Нето износи исплаћени у 2018.	Бруто износи исплаћени у 2017.	Нето износи исплаћени у 2017.
Гувернер	7.914	6.703	7.836	6.630
Директор Управе за надзор*	1.385	1.195	5.582	4.570
Вицегувернери	17.075	13.881	13.566	11.047
Генерални секретар	3.523	2.539	3.515	2.535
Генерални директори и директори ОЈ у седишту, директори филијала и генерални директор ЗИН-а	106.743	77.694	108.307	79.034
Заменици и помоћници генералних директора и директора ОЈ, директора филијала и генералног директора ЗИН-а	84.109	59.842	82.374	59.005
Директори одељења у седишту и директори дирекције, центра и одељења у ЗИН-у	183.976	130.812	190.253	135.011
Председник и чланови Савета гувернера	13.904	9.888	14.225	10.124
Укупно за годину	418.629	302.554	425.658	307.956

* Правилником којим се уређује унутрашња организација Банке у току 2018. године укинута је Управа за надзор као основна организациона јединица.

37. УСАГЛАШАВАЊЕ МЕЂУСОБНИХ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу с чланом 18. Закона о рачуноводству, Банка је извршила усаглашавања потраживања и обавеза с повериоцима и дужницима. Потраживања у динарима усаглашена су са стањем на дан 31. октобра 2018. године, а потраживања у иностраној валути са стањем на дан 31. децембра 2018. године.

Од 1.281.821.293 хиљада динара, колико износи укупна вредност потраживања за које је Банка послала обрасце за усаглашавање, укупно је усаглашен износ од 1.280.891.260 хиљада динара, односно 99,93%. Неусаглашено је 930.033 хиљада динара, с тим што је на самим обрасцима напоменуто да уколико образац не буде враћен у року од 10 дана од дана пријема, Банка ће исказано стање сматрати усаглашеним. Банка не врши усаглашавање за потраживања од запослених, као ни од правних лица у поступку стечаја и ликвидације.

Банка је од правних лица примила обрасце за усаглашавање у укупном износу од 707.432.300 хиљада динара, а неусаглашен је износ од 324.637 хиљада динара, односно 0,05%.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2018. године

38. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

До дана издавања ових финансијских извештаја, нису настали материјално значајни догађаји након датума биланса стања који би захтевали корекцију финансијских извештаја (корективни догађаји), као ни некорективни догађаји.

39. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични средњи курсеви динара примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2018. и 2017. године за важније валуте су:

	31. децембар 2018.	У динарима 31. децембар 2017.
USD	103,3893	99,1155
EUR	118,1946	118,4727
GBP	131,1816	133,4302
CAD	75,8630	78,9397
CHF	104,9779	101,2847
SDR	143,7928	141,1534

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

T. 1 p. 2078
12.3.2019